

Pelgrimswegen naar Santiago

Verslag van de Camino april-mei 2006

Voorwoord.

De legende

Jacobus, Apostel van Jezus, vertrok na de dood van Jezus, naar Spanje. Hij ging daar de bevolking evangeliseren. Toen hij terugkeerde naar Jeruzalem werd hij door Herodus onthoofd. Zijn volgelingen voerden zijn lichaam naar Galicië in Spanje, waar hij begraven werd.

In de 9^e eeuw werd zijn graf ontdekt en werd Jacobus uitgeroepen tot de patroonheilige van Spanje. Er werd een kerk rond het graf gebouwd. De plaats kreeg de naam Compostela.

Route.

De route heet de Camino Frances en loopt van Zuid Frankrijk door Noord Spanje naar Santiago de Compostela.

De Camino gaat door 6 steden, 165 dorpen en 45 gehuchten. Bijna alle plaatsen hebben kerken of kapelletjes, gewijd aan St. Jacobus.

Vorbereiding.

De tocht naar Santiago. Het is de tocht waar ik toch wel zo'n 2 jaar mee bezig ben. En natuurlijk ook om te gaan lopen.

Dan is het nu zo ver, 23 April 2006 vertrek ik.

Het is voor mij geen culturele reis, ook geen sportieve, ook geen bedevaart. Het is mijn intentie om de tocht af te leggen, zoals vroeger de pelgrims deze tocht hebben afgelegd, sober, eenvoudig, een met de natuur, zonder te veel aan luxe. Ook om eens een periode alleen te zijn en om te ervaren hoe dat is.

Steeds las ik: neem alleen het noodzakelijke mee. Zorg, dat het lichte materialen zijn en niet teveel van elk. Reken erop, dat je elke dag je kleding wast.

Ook is een gezegde, dat regelmatig terugkomt: "al wat je thuis laat, is meegenomen".

Aanvankelijk kwam ik aan een totaal gewicht van zo'n 11 kg. Maar de laatste weken kwamen er toch steeds weer dingen bij. 2 Dagen voor vertrek was het gewicht wel 14 kg. Dat was echt teveel. De dag voor vertrek heb ik alles nog eens uit- en ingepakt en weggenomen. Het uiteindelijk gewicht, bij vertrek, is 13 kg.

De training voor deze tocht heb ik op 1 januari 2006 aangevangen. Vanaf dat moment wandelde ik 3 á 4 maal per week, veelal in België. Vaak met de rugzak, gevuld met oude kleding en flessen water. Het totale gewicht is ca. 13 kg. Ik ben nog een midweek, begin april, naar de Ardennen geweest en heb zo'n 125 km. getraind met de rugtas. Het ging allemaal redelijk.

Toaal heb ik tot ca. 20 april zo'n 1450 km. getraind, waarvan zo'n 600 km. met de rugtas.

Deze schelp heb ik van iemand gekregen. Als ik de tocht volbracht heb, moet ik mijn naam er aan toevoegen en doorgeven aan iemand, die de Camino gaat lopen.

De meegenomen spullen zijn meest van lichte materialen. Alles wordt apart gewogen en op het logeerbed gelegd en soms nog omgewisseld.

In november heb ik nieuwe hoge schoenen gekocht, type B van Lowa, nadat ik nieuwe steunzolen had laten maken. Begin februari waren de hakken al versleten en was het dempingmateriaal zichtbaar. De hakken heb ik toen laten vernieuwen. Begin april was ook duidelijk, dat de zolen Santiago zouden niet halen. De schoenmaker kon geen garantie op de reparatie geven. Hij was bang dat de zool zou loslaten.

Begin april heb ik toch maar weer nieuwe schoenen gekocht. 20% korting, omdat zij ook vonden, dat de slijtage wel erg snel ging. Ook weer Lowa en hetzelfde type schoen als de eerste.

Credential del Peregrino.

Via de St. Jacobsvereniging heb ik een geloofsbrief (Credential) ontvangen. Het is een boekje, waarin stempels worden gezet door beheerders van Refugio's of in kerken.

Als je problemen hebt en geen slaappleats kunt vinden is de credential belangrijk, want in kloosters en kerken is men verplicht voor een slaappleats te zorgen.

In Santiago wordt de credential gecontroleerd alvorens een Compostela (certificaat) te verstrekken.

Op de rugtas wordt de St. Jacobsschelp gedragen. Dit is voor iedereen het teken, dat je een pelgrim bent en onderweg naar Santiago. Over het algemeen heeft men respect voor de pelgrim.

Refugio's

Het overnachten geschiedt in een refugio (schuilhut). Een refugio is vaak in een klooster, een ruimte in een kerk, een gemeentehuis of een gebouw, dat vroeger speciaal voor de opvang van pelgrims is gebouwd. Het zijn slaapzalen met alle ongemakken van dien. De kwaliteit is zeer wisselend. Ze variëren van zeer goed tot slecht. De refugio's gaan

meestal open tussen 14.00 en 16.00 uur. De wandelaars hebben voorrang op fietsers. Dit is vanwege het feit, dat indien de refugio vol is het eenvoudiger voor een fietser is om naar de volgende refugio te rijden. De kosten variëren van donativo (geef wat het je waard is) tot € 5,- á € 6,- per overnachting. Er mag maar een nacht worden overnacht. 's Morgens voor 8.00 uur en soms 10.00 uur moet men vertrokken zijn.

Bewegwijzering

De bewegwijzering geschiedt over het algemeen d.m.v. geschilderde gele pijlen en St.Jakobsschelpen. De kleur en vorm wijzigt regelmatig. De schelpen worden vaak in de bestrating opgenomen of in prefab betonnen palen ingestort. Vele steden , dorpen en regio's hebben hun eigen uitvoering. De geschilderde pijlen worden overal op geschilderd. Op gevels van gebouwen, op verkeersborden, op straten en op palen van verkeersborden. Het is vaak heel creatief.

=====

Dag 0: 23 april 2006. Etten-leur – St. Jean Pied de Port : 0 km

Het is een vreemd gevoel, dat het nu gaat gebeuren.

Ik heb het gevoel, dat ik er toch wel klaar voor ben.

Om 10.25 uur vertrekt de trein van Etten-Leur naar Roosendaal. Het is een verrassing, dat Ine en Wil op het station staan om mij uit te wiiven.

Op het station in Roosendaal nemen we afscheid en vertrekt de trein naar Antwerpen-Berchem.

In Antwerpen stap ik op de Thallys naar Parijs-Noord. De trein heeft onderweg een tussenstop in Brussel.

In ruim 2 uur ben ik in Parijs. Ik neem dan de metro naar het station Montparnasse. Hier moet ik ca. 1 uur wachten op de TGV.

Om ca. 15.00 uur vertrekt de TGV naar Bayonne. De TGV heeft 2 tussenstops, in Bordeaux en Dax. De trein rijdt met grote snelheid door Frankrijk. Het valt mij op, dat er in Frankrijk eigenlijk geen geluidsvoorzieningen zijn getroffen. En als er al voorzieningen zijn getroffen, dan zijn het betonnen wanden, die er niet uitzien. Het is mooi weer in Frankrijk en volop lente. De bomen zijn groen en het koolzaad staat in volle bloei.

Tijdens zo'n reis heb je tijd om na te denken over wat er komen gaat. Wordt het zwaar? Valt het mee? Krijg ik blessures? Al dat soort dingen gaan door je hoofd.

Ik heb zoveel gelezen over hetgeen er allemaal goed kan gaan, maar ook wat er fout kan gaan.

Ik kom om ca. 20.30 uur aan in Bayonne.

Het berg/boemeltreintje naar St.Jean Pied de Port vertrekt om 21.00 uur. Mocht de TGV later arriveren, dan wacht het treintje, maar dat is vandaag niet nodig.
De treinreis met het bergtreintje moet mooi zijn, maar om 21.15 uur is het al donker. Dus zie ik niets van de omgeving.
Om 22.00 uur ben ik in St.Jean Pied de Port en om 22.20 uur ben ik in de refugio van Huberta en Arno Cuppen.
Deze refugio heb ik in februari gereserveerd.
Ik word vriendelijk ontvangen door een vrijwilligster. De gasten zijn al naar bed.
Ik kan douchen tot 22.30 uur. Daarna krijg ik nog en kopje thee.
De kamer bestaat uit 3 stapelbedden. 3 Bedden zijn bezet. Een kamergenoot is een Nederlander, de andere is een Fransman.
Om 23.00 uur probeer ik te slapen. Het was een drukke dag vandaag.
Het is wel 00.00 uur voor ik in slaap val. Ik word ook nog meerdere keren wakker, want het gesnurk is hier al begonnen.

=====

Dag 1 : 24 april 2006. St. Jean Pied de Port – Orisson: 9 km.

Om 6.30 uur word ik wakker door een wekkertje, dat afgaat.

Iedereen staat op om 7.00 uur. Om 7.30 uur kan ik ontbijten in de keuken. Er zit 6 man aan tafel. Diverse nationaliteiten. Er wordt Nederlands, Frans en Engels gesproken. Ik neem een eenvoudig, maar flink ontbijt, zodat ik een goede basis heb. Ik heb een lunchpakket besteld. Dat wordt nu klaar gemaakt. Het is een Frans lunchpakket. Dat bestaat uit een omelet met stokbrood.

Ik laat in de refugio mijn Credential stempelen en ga naar het Pelgrimsbureau om daar nog een stempel en informatie te halen. Ik krijg een stempel, een lijst met de afstanden en refugio's langs de route en een hoogte/afstanddiagram. Deze informatie zal ik tijdens mijn tocht nog vaak gebruiken.

Als ik buiten kom regent het. Dat valt tegen. Ik betaal in de refugio, trek mijn poncho aan en vertrek.

Ik ga nog even langs de kerk en verlaat St. Jean Pied de Port via de Port d'Espagne.

Zodra ik het stadje uit ben, begint er een steile klim over een asfaltweg. Hierna blijft het stijgen, maar wat minder. Dit duurt 20 km. en 1200 m. stijgen. Ik vraag me wel af of mijn knieën en spieren dit wel zullen overleven.

3 Zwitserse vrouwen staan bij een bus. Zij wachten op de rest van het gezelschap van zo'n 30 ouderen. Zij hebben de steile klim overgeslagen.

Na ca. 1 uur houdt het op met regenen. Het is wel mistig.

De uitzichten over de bergen zijn beperkt door de mist.

Tijdens het klimmen zweet ik flink, want het is zeer vochtig. Ook de poncho draagt er aan bij. Als het helemaal droog is, doe ik mijn poncho en mijn trui uit en rits mijn broek af.

Er heerst een vredige rust in de bergen. De vogels laten zich wel horen. Het asfalt gaat over in een pad, dat bezaaid is met stenen. Het is opletten. A.u.b. geen blessures. De grond bestaat uit een vieze, rode, kleverige leem. Mijn schoenen worden al flink smerig.

In de verte zie ik stipjes in de bergen. Ze bewegen. Het zijn pelgrims, die voor mij lopen.

Ik rust wat uit en eet onderweg. Het gezelschap Zwitsers is compleet en haalt mij nu in.

Zij wandelen nu 7 dagen en komen dan later weer terug om de Camino te vervolgen.

Ik passeer ze weer en zie ze voorlopig niet meer terug.

Na het stenen pad wordt het weer asfalt en stijgt weer flink.

Het lopen gaat goed en ik word niet moe.

Ik kom op een hoogte, dat ik boven de wolken loop en het zicht is goed. Het uitzicht is prachtig. Jammer, dat het onder de wolken zo mistig is. Hierdoor mis ik de mooie natuur onder de wolken.

Om 11.15 uur arriveer ik, na een bocht, plotseling bij “Auberge Orisson”. Hier heb ik de overnachting gereserveerd. Jammer eigenlijk, want ik ben helemaal niet moe en het is nog vroeg.

Het weer is wisselend. Dan zonnig, dan mistig.

Ik neem plaats op het terras en schrijf mijn verslag van gisteren en vandaag.

Ik kan de passerenden nu goed gadeslaan. Het zijn Nederlanders, Belgen, Fransen, Engelsen, Italianen en de Zwitserse oudjes.

Velen drinken hier wat en hebben een praatje.

Ook passeren enkele fietsers, in de kleinste versnelling. Veel zweet en weinig kilometers. Ik ben vandaag gestart op ca. 225 m. hoogte en zit nu op ca. 775 m. Dus een stijging van 550 m.

Er vliegen enkele adelaars over. Wat zijn dat grote vogels! Door de mist heb ik ze nog niet eerder gezien.

Het wordt zo nu en dan behoorlijk koud. Soms schijnt het zonnetje. Dan is het iets beter. De refugio loopt in de loop van de middag vol. Ik praat met nog wat mensen. Hier kan ik mijn talen nog eens ophalen. Er is zelfs een Australisch meisje. Ze reist na de Camino door naar Italië.

Het avondeten wordt om 18.30 uur gereserveerd.

Het bestaat uit een Franse groentesoep. Er zit werkelijk van alles in. Het hoofdgerecht bestaat uit pasta met een tomatensaus en een hele vette worst.

Tijdens het eten praat ik met verschillende medepelgrims. Iedereen praat met iedereen, desnoods met handen en voeten. Meerderen zal ik later nog terugzien.

Ik moet zelfs nog tolken tussen de Australische en een Franse jongen. Deze jongen is 9 jaar en is in Frankrijk gestart en loopt tot Pamplona.

Om 20.00 uur zijn we klaar met eten. Iedereen gaat naar bed, want er is verder niets te beleven.

=====

Dag 2 : 25 april 2006. Orisson – Ronchevaux : 18 km.

Cum. 27 km.

Om 6.45 uur sta ik op. Het ontbijt is om 7.30 uur.

De rugtas inpakken is toch even werk. De spullen moeten op de goede plaats zitten, anders heb ik er onderweg last van. De zwaarste spullen moeten zo dicht mogelijk tegen het lichaam. Maar het lukt wel.

Om goed half acht ga ik ontbijten. Het ontbijt bestaat uit een stuk stokbrood, boter en jam. Koffie kunnen we pakken in een soort soepkom. De Fransen dopen hier hun stokbrood in. Dat is nodig, want het is vrij hard. Dus doe ik dat ook.

Ik heb gisteren een lunchpakket besteld. Dit bestaat uit een sandwich stokbrood met ham en kaas.

Om 8.00 uur vertrek ik.

Het is mistig. Zelfs zo mistig, dat ik het Mariabeeld d'Orisson niet zie. Jammer.

De weg bestaat uit asfalt.

Vanuit de mist hoor ik regelmatig een soort koeienbellen. Het blijken paarden te zijn, die in de bergen lopen.

Op diverse plaatsen zie ik naast de weg hoopjes gestapelde steenpoppetjes. Deze zijn zo gestapeld door pelgrims. Veel pelgrims leggen er een steentje bij.

Op een moment staan er geen bomen meer, alleen gras en struiken.

Na 2 uur lopen kom ik langs een grote hoop stenen.

Hier moet ik het asfalt verlaten en via een bergweg verder gaan.

De route is goed aangegeven. Je hoeft niet verkeerd te lopen.

Het is wisselend koud en dan weer warm.

Plotseling sta ik voor het bord: Navarra.

Dat betekent, dat ik de Spaanse grens overschrijd en in de provincie Navarra ben aangekomen.

De pijlen worden nu geel van kleur.

Het is praktisch de gehele dag stijgen. Het valt mij niet tegen. Regelmatig passeer ik een Frans echtpaar, Michel en Helene. Zij zaten gisteren tegenover mij aan tafel. Als ik even rust of eet passeren zij mij en dat gebeurt ook andersom.

Onderweg zie ik nog een aankondiging, dat het nog 765 km. is naar Santiago. Dat geeft de burger moed. Het is wel zo'n 200

uur lopen.

Er ligt hier zelfs nog sneeuw langs de weg.

Na ca. 3 1/2 uur bereik ik het hoogste punt. Het is de bergtop Col de Lepoeder. De hoogte is 1410 m.

Ik zie hier het eerste herdenkingskruis van een overleden pelgrim.

Daarna is het nog ca. 4 km. naar Ronchevaux.

Ronchevaux ligt op ca. 950 m. Dus moet er weer zo'n 460 m. gedaald worden. Dat is gem. 11%. Ik druk het tempo flink. Dat doe ik met mijn stokken. De knieën krijgen het flink te verduren.

Het eerste gedeelte gaat over asfalt.

Tijdens de afdaling is het flink koud door de mistwind.

Ik kom langs een kapelletje. Het is gesloten. Bij dit kapelletje staan veel van hout gevlochten kruisjes. Deze zijn geplaatst door vrome pelgrims.

Vanaf dit punt is het nog ca. 1,5 km. Het pad wordt erg slecht. Dus goed opletten, want het blijft flink dalen.

Om 12.30 uur arriveer ik in Ronchevaux. Het is een abdij. De refugio gaat pas om 16.00 uur open. Dat is balen.

Ik ga naar een nabij gelegen restaurant. Ik drink er 2 cafe con leche (koffie met melk) en schrijf mijn dagboek. Tijdens het schrijven komen mijn kamergenoten uit Orisson hier ook koffie drinken.

In het restaurant bestel ik voor vanavond een pelgrimsmenu (€ 8,-).

Om 16.00 uur laat ik mij inschrijven in de refugio, met nog ca. 90 anderen.

Daarna gaan we naar de slaapzaal. Ik schat zo'n 75 stapelbedden. Dus bijna iedereen heeft een dubbel bed. Deze zaal is een onderdeel van het klooster. Dus een stenen vloer, hoge ruimte en koud.

Bij de ingang van de zaal worden we ontvangen door 2 Nederlandse vrijwilligers, die gedurende 2 weken de pelgrims hier ontvangen en begeleiden. Het zijn aardige dames. Het regent de gehele avond. Hopelijk is het morgen voorbij.

Tijdens het eten zit ik aan tafel met een Oostenrijkse en 2 Fransen. We kunnen aardig converseren. In het Frans en Duits.

Het pelgrimsmenu bestaat uit een voor mij niet te definiëren lekkere soep. Het hoofdgerecht bestaat uit patates frites met een vis en het nagerecht is een puddinkje uit een pakje.

Het geheel smaakt goed.

Na het diner ga ik naar de H. Mis in de kloosterkapel. Er zitten zo'n 60 pelgrims in de kerk. Het is een mis met 3 Heren. Ze zingen in het Gregoriaans en de gesproken tekst is Spaans en Latijn. Het is een plechtige dienst,

geheel passend bij een pelgrimage.

Aan het eind van de mis worden de pelgrims uitgenodigd naar voor te komen. De priester bidt tot God en vraagt om bescherming en de zegen voor de pelgrims.

Het is een dienst, die je mede in de stemming brengt voor deze tocht.

Het weer voor morgen ziet er niet goed uit. Het is mistig en het regent hard, al sinds 17.00 uur.

In deze refugio is een ruimte, waar pelgrims spullen, die ze niet meer nodig hebben, achter kunnen laten. Anderen, die spullen kunnen gebruiken, kunnen deze dan meenemen. Er liggen sokken, shirts, broeken en boeken.

Morgen wil ik naar Larrasoiana, hopelijk met beter weer.

Later heb ik vernomen, dat de priester van de kerkdienst vele malen de Camino heeft gelopen.

Om 21.15 uur ga ik naar bed. Slapen lukt niet erg, want er wordt flink gesnurkt.

slaapzaal

Dag 3: 26 april 2006. Ronchevaux – Larrasoaina : 26 km.

Cum. 53 km.

Vannacht was er veel gesnurk en een gerochel.

Zo'n kleine 100 man in één ruimte. Het is niet de goden verzoeken, maar smeken.

Om ca. 5.30 uur beginnen de eersten al te rommelen in het donker.

Om 6.00 uur gaat het licht aan. Het beste is ook op te staan, want iedereen begint met inpakken en wil snel weg gaan.

Om 6.30 uur vertrekken de eersten. Het is nog donker buiten.

Het weer ziet er niet goed uit. Het regent flink en de lucht zit helemaal dicht. Het belooft weinig goeds voor vandaag.

Ik doe mijn poncho maar gelijk aan, want onderweg is het bijna niet te doen om de poncho aan te trekken. En zeker niet als het waait.

Om 7.00 uur, als het licht is, vertrek ik. Eten kan hier niet, dus ik neem een oud broodje uit mijn rugzak.

Na een half uur wordt het toch droog en wordt het lichter tussen de wolken. Het lijkt beter te worden.

Na ca. 45 min. loop ik het dorpje Burguette binnen. Ik zie een bar. Dat komt heel goed uit, want ik heb nog niet gegeten. Ik ga naar binnen en bestel 2 sandwiches en een cafe con leche. Ik eet een halve sandwich en drink de koffie. De rest is voor onderweg. Een sandwich bestaat uit een half stokbrood met kaas en een omelet.

2 Franse kamergenoten van 2 dagen geleden zitten hier ook te ontbijten.

Na vertrek loop ik verder en pruts wat aan mijn tas. Ik word door een auto gepasseerd. De chauffeur vraagt of ik de Camino loop. Als ik dat bevestig, zegt hij dat ik terug moet, omdat ik verkeerd gelopen ben. Dus ga ik terug. Hij heeft gelijk.

Het is wisselend dalen en stijgen.

Het weer wordt steeds beter en de zon begint volop te schijnen. Dat is beter dan de vooruitzichten gisteren waren.

Om 9.45 uur ga ik op een bank zitten en eet mijn stokbrood.

Ik ga nu de bergen in. De paden zijn wisselend van beton en puin. Het is beiden niet comfortabel lopen.

Zo nu en dan heb ik prachtige uitzichten over de bergen en de dalen. De natuur is heel mooi. Alles is fris groen en ruikt heerlijk en de vogels laten zich ook flink horen.

Regelmatig passeer ik pelgrims en ik word ook wel eens gepasseerd. Iedereen wenst dan elkaar "Bon Camino". Soms zie ik mensen meerdere malen. Ook mensen, die ik de afgelopen dagen heb gezien.

Ik loop een tijdje met een Spaanse student uit Barcelona.

We komen uit bij een monumentje van een Japanse pelgrim, die hier in 2002 is overleden.

Ik ontmoet hier ook de 2 Fransen, waarmee ik gisteravond heb gegeten. Ze komen mij een hand geven.

Verderop kom ik een Spaanse vrouw tegen met volle bepakking. Ik denk eerst, dat ik verkeerd zit. Ze grapt, dat zij goed loopt. Dus ik moet wel verkeerd lopen. Ze is op de terugweg naar huis. Zij loopt de Camino heen en terug.

De paden gaan al uren door de bergen. Mooie natuur, zingende vogels, mooie uitzichten en zonnig weer.

Als ik zo wandel, bedenk ik, dat ik pas 3 dagen wandel. Het lijkt wel meer dan een week. Je doet zoveel indrukken op. Ik moet gelijk aantekeningen maken om 's avonds uit te werken, want anders ben ik alles vergeten. Het is toch wel bijzonder om de Camino te mogen en te kunnen lopen. Dit had ik een jaar geleden niet verwacht. Het is ook zo mooi te wandelen in de bergen, het stijgen en dalen. Ik vind het tot heden ook niet zwaar.

De wandelaars zijn van alle leeftijden en iedereen praat met iedereen. Soms met woorden en gebaren.

Ik passeer een paar Fransen. Een man valt het vlaggetje op mijn tas op. Hij begint tegen mij te praten over de 4daagse van Nijmegen. Hij loopt dit jaar voor de 4e maal mee. Hij staat op dezelfde camping dan ik. Even later zie ik hem weer bij een bron. We spreken af, dat we elkaar tijdens de 4daagse zullen opzoeken op de camping.

Het is nu een paar kilometer flink dalen en dan is het oppassen voor de grote stenen en de steile helling naar beneden.

brug Ziburi

Ik kom nu in Ziburi. Hier is ook een refugio, maar ik wil doorlopen naar Larrasoaina. Deze plaats ligt ca. 11/2 uur lopen verder.

Het is prachtig weer nu, volop zon. Ik schat zo'n 20 á 22 graden. Ik kom nu langs een industrieterrein. Veel lawaai en stof. Hier wordt natuursteen vermalen voor toepassing in de wegebouw en beton.

Ik loop nu enkele kilometers op een pad, dat gemaakt is met flagstones. Het ziet er mooi uit.

De Spanjaarden groeten me steeds. Het lijkt wel of ze hier respect hebben voor de pelgrims.

Om 14.15 uur arriveer ik in Larrasoaina. De refugio gaat om 15.30 uur open. In de refugio kunnen zo'n 35 mensen overnachten. Zo'n 10 man heb ik al eerder gezien.

De refugio is een oud gemeentehuis. De eigenaar van de refugio is de burgemeester. Het restaurant is ook van hem. Er wordt verteld, dat hij zorgt, dat er geen refugio of restaurant bij komt in het dorp.

Na aankomst ga ik eerst douchen.

Daarna mijn kleren wassen en dagboek schrijven.

In het restaurant reserveer ik een pelgrimsmenu. Er loopt een gezellige ober rond. Hij kan alles duidelijk maken.

Als hij varkensvlees bedoelt, zegt hij "knor knor". Als hij rundvlees bedoelt, zegt hij: "boe boe". Ik kan om 20.15 uur eten. Ik eet weer met de 2 Fransen. Het smaakt prima. Alleen is het wat weinig.

In het vervolg moet ik als voorgerecht pasta of spaghetti nemen, want het

hoofdgerecht is meestal een stuk vlees met een paar frietjes. De wijn smaakt erg goed.

De Camino is een mooie combinatie van natuur, cultuur, sportieve uitdaging en contacten.

Ik heb nog steeds het gevoel, dat ik op vakantie ben en niet aan het pelgrimeren.

Om 21.30 uur ga ik naar bed.

Dag 4: 27 april 2006. Larrasoaina – Cizor Menor: 21 km.

Vóór 6.00 uur begint het rommelen weer. Weer niet best geslapen vannacht. Dat zal voorlopig wel niet veranderen. Om 6.15 uur doe ik het licht maar aan. Het heeft geen zin, als 75% uit bed is, om dan in het donker te blijven prutsen

Om 7.00 uur vertrek ik en ga naar het restaurant, waar ik gisterenavond heb gegeten. Ik bestel cafe con leche grando en 2 sandwiches voor onderweg. De koffie is een grote kom. Het smaakt wel.

Om 7.15 uur vertrek ik met de 2 Fransen. Zij weten de weg, zodat we niet 500 m. terug hoeven te lopen. We komen bij de N135 en lopen hier langs. Plotseling steekt een wild zwijn de weg over en wordt aangereden door een auto, maar hij strompelt toch het bos in. Na ca. 3 km. bereiken we de route en deze verlaat meteen de N135.

We gaan weer de natuur in. Ik loop door kleine dorpen. Ik zie bijna geen mensen, alleen busjes en terreinwagens, zoals in Irotz.

Vóór Irotz kom ik nog langs een steengroeve.

De weg gaat weer dalen en komt uit bij een rivier. Ik ga de brug over en loop weer een stuk langs de N135.

Ik loop op een pad, waar de struikjes worden ingekapseld (web) door rupsen. Daarna eten ze de struik helemaal kaal.

Ik word gepasseerd door een ruiter te paard, die ook onderweg is naar Santiago.

Op een kruising van wegen staat een kruisbeeld. Aan de ene zijde hangt de gekruisigde Jezus en aan de andere zijde staat een afbeelding van Maria.

In een dorpje kan ik weer water bijvullen. Regelmatig tref je fonteintjes met bronwater.

Dit water is drinkbaar. Iedereen vult hier zijn drinkflesjes. Ik koop toch liever water, want ik heb vernomen, dat het water niet altijd drinkbaar is.

Ik neem even rust op een bank op een parkeerplaats. De route vanaf de parkeerplaats is gewijzigd, vanwege gevaar in de bergen. Ik ga via een andere route. Het wordt weer flink steil.

Ik haal een van de twee Fransen, Guy en Patric, in. Hij heeft het erg moeilijk en is door zijn maat achtergelaten.
Ik passeer een mooie waterval.

In Arre ga ik op een bank zitten om te eten. De Fransman komt erbij zitten. Hij heeft het niet gemakkelijk, maar het is een doorzetter.

Ik loop door Arre. De andere Fransman vertelt mij, dat zijn maat een bar is ingegaan om te rusten en wat te drinken.

Vóór Pamplona ga ik weer op een bank zitten in een park bij een brug over de Arga. Ik rits mijn broek af, want het wordt toch weer warm. Opeens hoor ik achter mij Nederlands praten. Ik ga erop af. Het zijn 2 vrouwen uit Breda op de fiets, die zich afvragen of ze de brug over moeten. Ik bevestig dat. Zij rijden vandaag tot Puente la Reine.

Ik loop Pamplona door. Het zijn over het algemeen smalle straten met hoge huizen c.q. kantoren.

In Pamplona is de bewegwijzering minimaal. Als ik iemand vraag naar de "Camino de Santiago" is iedereen bereid om mij te helpen. De mensen zijn heel behulpzaam. Na het verlaten van Pamplona zie ik op de bergen een windmolenpark van wel honderd windmolens. Door veel mensen geroemd en door velen verdoemd. Door de bewolking kan ik niet alle windmolens zien.

Ik ga nu richting Cizor Menor.

Ik loop 2 pelgrims voorbij. De vrouw zegt: hé een Nederlander!! Het is een Amsterdams echtpaar, dat vandaag is gearriveerd en in Pamplona is gestart. Ze lopen nu hun eerste kilometers.

Ik loop Cizor Menor binnen.

De refugio is snel gevonden. Ik arriveer om ca. 13.30 uur. We worden door een vriendelijke vrouw ontvangen. De refugio ziet er schilderachtig uit, maar is van binnen heel verzorgd.

Binnenplaats refugio

's Middags douchen, kleren wassen en dagboek schrijven.

Vlak bij de refugio is een restaurant, waar we vanavond kunnen eten.

In de loop van de middag gaan we met een groepje een pilsje drinken. Het gezelschap bestaat uit: een Spanjaard, een Belg, een Duitse (Birgit), een Zwitser (Heinz), een Oostenrijkse (Suzi) en een Nederlander (ikke).

Voor het eten ontmoet ik nog het Nederlands echtpaar van onderweg en een man uit Vlissingen.

Om 19.00 uur gaan we eten. We bestellen een pelgrimsmenu. Aan tafel: de Belg, de Zwitser (Heinz) en de Spanjaard.

Het voorgerecht bestaat uit een stevige soep, het hoofdgerecht is een kotelet met wat frietjes en het nagerecht is een puddinkje. En natuurlijk een flesje wijn.

Om rond 21.30 uur is het weer bedtijd.

buitenzijde refugio.

Dag 5: 28 april 2006. Cizor Menor – Puente la Reine: 20 km. Cum. 94 km.

Om 6.15 uur gaat het licht weer aan.

Om 7.00 uur vertrek ik.

Als ik het dorp verlaat, gaat het weer omhoog naar de windmolens. Vandaag is het helderder dan gisteren. Hierdoor zijn nu de windmolens goed zichtbaar. Er staan er heel veel. Ik schat er meer dan 100 stuks, die ik nu zie.

Eerst een stuk asfaltweg, later wordt het een bergpad. Dit pad is niet verhard. Gelukkig heeft het een paar dagen niet geregend. Dit pad is berucht vanwege de modderstroom bij zware regen. Het is nu redelijk hard. De grond lijkt op klei of leem en is rood gekleurd. Als het nat is dan kleeft het aan je schoenen. Je schoenen worden dan 2 keer zo hoog en 2 keer zo breed. Ik merk het op de

kleine stukjes, waar het nog vochtig is.

Ik begin aan de Puerto del Perdon. Het is een pittige bult.

Op de helling staat een herdenkingskruis van een Belg. Die is hier tijdens de beklimming overleden.

Het is van de overleden Belg Frans Koks. Hij overleed op 29 april 2004. Zijn familie heeft dit monument geplaatst op 2 april 2005. Frans liep de Camino voor de vierde keer. Het kruis is door zijn zoon gemaakt met materiaal afkomstig uit de werkplaats van Frans. De top heet de Alto de Perdon (hoogte van de vergeving).

Op de top van de berg staat een pelgrimsmonument

vlak bij de windmolens.

Het bestaat uit een silhouet van wandelende pelgrims.

Hierna gaat het steil naar beneden. Het pad bestaat uit grote grindkeien met een diameter van 10 á 20 cm. Het is goed opletten hier. Het is niet moeilijk hier een blessure op te lopen. Ik heb veel plezier van mijn wandelstokken.

Het uitzicht is prachtig. Het is redelijk helder weer. Een geweldige kleurenschakering. In Urterga drink ik een cafe con leche.

Onderweg passeer ik een Mariabeeld. Die heb ik al meerderen gezien. In het plaatsje Urterga wordt het vlakker. Daarna kom ik Muruzabal. Het is nu vlak. Hier zie ik een wegwijzer naar Eunate. Daar wil ik heen. Het is ca. 4 km. omlopen, maar dat heb ik wel voor over. Het is ook nog vroeg. Het gaat met de nodige hindernissen, omdat er wegwerkzaamheden zijn en de alternatieve route slecht is aangegeven.

Eunate

In de verte zie ik het kerkje al staan. Het is een achtvormig kerkje en staat gewoon in het veld. Geen enkele bebouwing in de buurt, behalve een gebouw, dat vroeger waarschijnlijk de pastorie was.

Het is een lief gebouwtje. Het kerkje is open. Dat valt mee, want praktisch altijd zijn de kerken niet toegankelijk. De kerk is mooi binnen. Het altaar heeft veel houtsnijwerk. Er is plaats voor ca. 50 personen.

Ik vervolg de route en kom in Obanos. Deze plaats heeft ook mooie kerk, maar die is ook gesloten.

Dan gaat de route naar Puente la Reine (brug van de koningin), waar ik om ca. 12.30 uur arriveer.

Ik wil hier overnachten, omdat Puente la Reine een mooi stadje is. Nu heb ik tijd om het te bezichtigen.

Ik ga eerst douchen, kleren wassen en dagboek schrijven.

Daarna doe ik een rondje door het stadje. Weer smalle straatjes met hoge gebouwen. De winkels zijn gesloten van 14.00 tot 17.00 uur.

Ik bemerk, dat ik mijn pet heb laten liggen op een kerkbank in het kerkje van Eunate. Ik moet wel een nieuwe kopen, want bij warm weer heb je wel een pet nodig. Dus om 17.00 uur ga ik terug en na enig zoeken vind ik een pet in een winkeltje. Ook een klein schelpje voor mijn ketting.

In een supermarkt koop ik brood, boter en smeerkaas voor morgen.

Als ik terug kom, zie ik, dat het Nederlandse stel uit Amsterdam en de 2 Fransen (Guy en Patric) ook zijn gearriveerd. We spreken af om met z'n allen te gaan eten.

Het pelgrimsmenu bestaat vandaag uit: een groot bord salade, hoofdgerecht inktvis met frietjes en het nagerecht is een bakje yoghurt. En natuurlijk de wijn.

Als we om 21.15 uur terugkomen zit er een groot gezelschap Nederlandse vrouwen aan een tafel. Het zijn fietsers. Ze hebben grote pret.

Als we in bed liggen, blijven ze nog veel lawaai maken. Een Fransman ergert zich er zo aan, dat hij flink op de deur bonkt en vraagt of het ook rustiger kan.

Refugio.

Ik maak het eind niet mee.

Morgen naar Villamayor de Montjardin.

Ik vind het wel leuk, dat ik heel veel gelezen heb over de Camino in boeken en verslagen.

Nu loop ik hier zelf en zie alles met mijn eigen ogen.

=====

Dag 6: 29 april 2006. Puente la Reine – Villamayor de Monjardin: 30 km. Cum. 124 km.

Om 5.45 uur begint het rommelen weer. Ik sta ook om 6.00 uur op. Het zijn meestal dezelfde mensen, die zo vroeg weg willen.

Het wordt bij mij ook steeds vroeger. Ik lig vaak al even wakker. Het slapen gaat niet goed. De hele nacht hoor je wel wat en dat is niet weinig. Het is snurken. Vaak toiletgangers. Maar geluid is er altijd. Dat ben ik thuis helemaal niet gewend. Maar als het rond 6.00 uur is, wil ik er ook uit en is van slaap geen sprake meer.

Tegen 7.00 uur maak ik een foto van de beroemde brug van Puente la Reine.

Deze brug is zo'n 1000 jaar oud en is speciaal gebouwd voor de pelgrims.

Buiten Puente la Reine loop ik weer door de natuur. Het ruikt lekker, de vogels fluiten en de lucht is fris.

Het is ook zo stil hier, behalve de vogelgeluiden. Je ziet en hoort niemand.

Om 9.00 uur ga ik aan de kant van de weg zitten en eet een zelfgemaakte sandwich.

Op een kaal stukje land heeft een fietser zijn tentje opgezet en zijn fiets ernaast gezet. Hij slaapt nog.

Het pad gaat steil omhoog. Het is weer rode klei met een terracottakleur. Wat bof ik, dat het al een paar dagen droog is hier. Door de droogte is de klei hard. Het weer is goed. De uitzichten zijn weer heel mooi.

Tussen de heuvels zie ik Cirauqui liggen.
Ik loop door het plaatsje Cirauqui. Het is een mooi plaatsje met mooie huisjes en smalle straatjes.

Daarna ga ik verder over zeer oude pelgrimspaden. De grote stenen zijn uitgesleten door de vele wandelaars. Dat kunnen er door de eeuwen heen wel miljoenen zijn.

Na Cirauqui loop ik langs vele druivenvelden. De stammen van de druiven zijn mooi gevormd. Dat is nu goed te zien, omdat er nog geen bladeren aan de plant groeien.
Voor Lorca komt er nog een steile klim.
In Lorca drink ik 2 cafe con leche en een sandwich met vis (€ 4,-). Ik tref hier ook Birgit uit Duitsland.

Na het verlaten van Lorca kom ik weer in de natuur. Ik kom weer langs een kerkje, dat in the middle of nowhere staat.

Verderop passeer ik een gedenkteken van een overleden Canadese in 2002. Na ca. 22 km. bereik ik Estella. Het is weer een mooi stadje.

Er wordt ook veel nieuw gebouwd. Grote huizen en appartementen. Het ziet er kwalitatief goed uit. In dit gedeelte van Spanje kun je zien, dat er de laatste 10 jaar grote vooruitgang is geboekt. Veel nieuwbouw en mooie, goede wegen.

Bij Irache kom ik bij de bron, die behalve water ook wijn tapt. Voor de formaliteit neem ik een slokje en doe wat in een flesje voor later tijdens het verslag schrijven. De kranen zijn van koper.

bron met water en wijn

Een Spaanse fietser maakt van mij een foto en vertelt, dat zijn zus in Nijmegen woont en dat hij elk jaar naar de 4daagse gaat kijken.

Even verder eet ik , zittend in het gras, een sandwich.

In de verte zie ik de berg, waar Villamayor op ligt. Het is weer klimmen. Ik loop door het gehucht Azqueta. Hier heeft men weer veel honden. De meeste liggen op straat te slapen en zien er niet gevaarlijk uit.

Vervolgens weer over een uitgesleten pad. Flink stijgend.

Uiteindelijk bereik ik Villamayor. Ik meld mij bij de refugio.

Het is hier erg koud en het waait flink. Geen weer om buiten te zitten.

Het is een refugio van een Nederlandse Christelijke genootschap. Op deze wijze doen zij missiewerk. Het zijn heel aardige mensen. De meesten zijn vrijwilligers uit Nederland en komen enkele weken assisteren.

Refugio

Het Amsterdamse stel arriveert hier ook. Na vandaag zal ik ze niet meer zien, want ze gaan het rustiger aan doen. De afstanden zijn te groot voor de vrouw.
Het avondeten kunnen wij ook in de refugio gebruiken. In het dorp is geen restaurant. Het avondeten bestaat uit een grote bak salade met tomaat en komkommer. Het hoofdgerecht is een mix van bruine bonen, aardappelen, vlees en allerlei groenten. Het smaakt uitstekend. Het nagerecht is een yoghurt. En uiteraard de Tinto.
Het is binnen en buiten erg koud. Voor en na het eten wordt er door mensen van het genootschap voorgebeden.
Om 22.00 uur is er nog een meditatiedienst. Ik ga er niet heen. Dat is te laat.
Ik ga om 9.00 uur slapen.

=====

Dag 7: 29 april 2006. Villamayor – Viana: 33 km.

Cum. 157 km.

Ik sta om 6.30 uur voor de eetzaal voor het ontbijt. Een vrijwilliger doet de deur voor mij open, want ik ben eigenlijk te vroeg. Maar ik kan al eten.

Ik vraag of hij een eitje voor mij heeft. Dat heeft hij. Hij kan echter het gas niet aangestoken krijgen. Hij wil nu een ei koken in een waterkoker. Na 5 minuten komt hij trots met een gekookt ei. Ik snij het kopje eraf. Het ei is niet gekookt. Hij heeft het water niet laten koken. Een echte vrijwilliger.

Even later komt hij met een zeer zacht gekookt ei. Het is net eetbaar.

Voor 7.00 uur vertrek ik. Het is flink koud vanmorgen. Ik heb in de refugio 2 stokbroden meegenomen. Het is een goede refugio.

Ik denk vaak alleen te lopen, maar ik zie wel vaak mijn schaduw meegaan. Soms links van mij, soms recht, soms voor en soms achter.

Het gaat nu licht bergaf.

Ik loop door een breed dal. Er groeit veel gras, druiven, asperges en graan. De asperges worden al gestoken.

In de verte zie ik op de bergen weer veel windmolens.

Op enig moment twijfel ik of ik wel goed loop, want ik heb al enige tijd geen aanwijzing meer gezien. Na enige tijd komt er toch weer een pijl.

Alles is hier landbouw met op de achtergrond de bergen.

Om 9.00 uur bereik ik Los

Arcos. Hier koop ik een pak koeken als noodrantsoen.

Na Los Arcos ga ik verder over een breed pad van vermalen puin.
 Het loopt goed vandaag. Het weer is goed. Flinke zon met weinig wind.
 Na Los Arcos komen veel pelgrims op het pad. Het zijn pelgrims, die in Los Arcos
 hebben overnacht.
 Het is weer mooi. Een hel blauwe lucht zonder klein wolkje. Het is hier, behalve
 vogelgeluid, erg stil. Wat een rust.
 De meeste pelgrims voor mij loop ik voorbij.
 Na Sansol komen er weer paden met grote stenen. Erg gevaarlijk.
 Het is hier heuvelachtig. Dus wat klimmen en wat dalen.

Richting Viana lopen we parallel aan de N111.

Om 13.30 uur arriveer ik in Viana.

Ik laat me inschrijven en mijn Credential stempelen. Het stapelbed is 3 bedden hoog. De oudjes slapen beneden. Dus ik ook.

refugio.

Later komen er een paar bekenden binnen. Zoals Birgit, Ruud uit Vlissingen en het Franse echtpaar, Michel en Helene, uit Annecy.

Vandaag verstuur ik de eerste e-mail naar groep 2. In eerste instantie lukt het niet.

We spreken af met de bekenden samen te gaan eten.

De stad Viana is een oude stad. De gebouwen zijn mooi gerestaureerd

Het pelgrimsmenu bestaat vandaag uit: lasagne, kip met wat frietjes, yoghurt en natuurlijk de Tinto.

Het kost vandaag € 12,-, omdat het zondag is.

Na het eten ga ik direct naar bed. Het is ca. 21.00 uur.

=====

Dag 8: 1 mei. Viana – Najera : 38 km.

cum. 195 km.

We kunnen hier niet ontbijten. Daarom vertrek ik al om 6.45 uur. Ik eet een paar koeken van mijn noodrantsoen.

Het is fris buiten, maar om 8.00 uur begint de zon volop te schijnen en wordt het snel warmer.

Ik loop al enkele dagen op de route GR 65. De GR 65 is de route naar Santiago, die start in le Puy in Frankrijk.

Het is lekker rustig buiten. Het is echt genieten nu. De zon, de mooie lucht, de rust, de vogels, de geur en het groen. De vroege ochtend is het mooiste moment van de dag. De stilte, de opgaande zon, de volmaakte rust, waarin ik mijn Camino kan beleven.

Om 8.30 uur bereik ik de buitenwijken van Logrono. Logrono is de hoofdstad van Rioja. Ik verlaat de provincie Navarra en kom nu in Rioja, bekend van de goede wijnen.

Aan de rand van Logrono word ik bijna van de weg getrokken door een oud vrouwtje. Zij heet Maria Theadora en is de dochter van Felisa. Felisa heeft wel 30 jaar lang hier pelgrims ontvangen en pelgrimspaspoorten gestempeld.

Ik moet binnen komen. Als ik binnen ben vraag ik maar cafe con leche. Die heeft ze nog ook. Ik krijg een stempel op mijn kaart. Ik maak een foto van haar. Als ik weg wil gaan, moet ik in haar gastenboek schrijven. Dat doe ik dus. Dit zijn momenten, die je nooit meer vergeet.

Maria Theadora

Om 8.45 uur ben ik Logrono. De route gaat niet door het centrum. Ik wijk van de route af en ga naar de kathedraal en maak er een paar foto's van. De kerk is gesloten.

de collega's

Daarna ga ik terug en vervolg de route.

Het informatiebureau voor pelgrims is vandaag gesloten. Het is vandaag een feestdag, de dag van de arbeid.

Ik passeer 2 dames met een trekkarretje. Zij lopen zo de Camino. Ze komen uit Canada. Ik ben trouwens al veel Canadezen tegen gekomen. En dan vooral mensen uit Quebec. Er is vorig jaar in Quebec een TV uitzending geweest van Michel Leboeuf, die de Camino gelopen had. Dat heeft zoveel teweeggebracht, dat er nu veel meer mensen uit Quebec de Camino lopen.

Buiten Logrono ga ik een breed pad op van gemalen natuursteen.

Veel fietsers rijden op dit gedeelte van de route. Ik zie een groep wielrenners. Achter hen rijdt een materiaalwagen en daarachter rijdt een bus. Dit allemaal is aan het pelgrimeren. Het lijkt wel een wielercours. Ze rijden zeker met een snelheid van 35 á 40 km.

Ik heb meegemaakt bij een afdaling, dat ze al ver van tevoren schreeuwen, zodat iedereen aan de kant kan om hen door te laten.

In Rioja worden weer andere route aanduidingen gebruikt, naast de gele pijlen. Het zijn 2 blokken graniet met op een het logo van de schelp.

Tegen 10.00 uur trek ik mijn jas uit en rits mijn broek af.

Dan loop ik weer een tijd over een asfaltweg en later weer over puin.

Ik zie weinig wandelaars op dit gedeelte. Het is rustig.

Het is een echt wijngebied. Overal druivenvelden.

In Navretta kan ik cafe con leche drinken. Eindelijk...

Birgit zit er ook weer. Ook zit er een Nederlander waar ik eerst Engels tegen spreek tot ik merk, dat het een Nederlander is. Birgit gaat tot Ventosa. Het nog geen 12.00 uur. Ik besluit door te lopen naar Najera. Ik zal dus voorlopig Birgit niet meer zien. Najera is 16,5 km. verder. Om 12.00 uur ga ik verder.

Vanaf hier zie ik geen granieten palen meer, maar betonpaaltjes met een goudkleurige schelp erin. Ik loop een lang stuk over asfalt, parallel aan de N120. Na ca. 8 km. gaat het weer stevig omhoog. Het pad bestaat uit grindkeien, die vaak losliggen. Het is weer niet ongevaarlijk. Dus weer opletten.

Als ik boven kom, krijg ik weer prachtige uitzichten te zien met verschillende dorpen.

Ik zie ook bergen, waar op de toppen nog volop sneeuw ligt.

Het is weer een pad, dat slingerend door de wijnvelden loopt en naar een van de dorpen leidt. Het is Najera.

Ik zie in Najera het eerste ooievaarsnest op een schoorsteen.

Ik loop het hele plaatsje door en steek een riviertje Rio Najerilla over en arriveer om 15.15 uur bij de refugio.

De refugio gaat pas om 16.00 uur open. Er zitten al een aantal mensen te wachten.

Nadat ik ben ingeschreven, kan ik bouillonsoep nemen. Die staat klaar voor de binnenkomers. Deze refugio wordt geleid door vrijwilligers.

refugio.

Het verblijf is donativo (vrijwillige bijdrage). De vrijwilligers spreken alleen Spaans.

Om 17.00 uur zie ik Michel en Helene in de hal staan. Dus zij hebben ook 38 km gelopen. Leuk ze weer te zien. Ik had ze nu hier niet verwacht. We spreken af samen te gaan eten om 19.00 uur.

Om 19.00 uur gaan we eten. Het menu bestaat uit een aardappelsoep, beeftec met enkele frietjes, yoghurt en Tinto voor de prijs van € 8,50.

Helene heeft last van haar knie. Terwijl ik brood ga kopen, gaan zij naar een farmacie om een knieband te kopen. Zij gaan het vanaf morgen veel rustiger aan doen. Dus ik zal ze niet meer zien.

Om 21.00 uur ga ik slapen.

=====

Dag 9: 02 mei 2006. Najera – Granon: 29 km.

Cum. 224 km.

Vanmorgen vertrek ik weer voor 7.00 uur. Voor vertrek moet ik nog een kwartier naar mijn schoenen zoeken. Je mag je schoenen niet bij je bed laten staan. Bij vies weer geeft dit nogal wat smerigheid en natuurlijk de zweetvoetenlucht. Je moet ze dus in het halletje laten staan in rekken.

Ik wil mijn schoenen pakken, maar ik kan ze niet vinden. Alle schoenen nog een keer nagekeken, maar ik kan ze niet vinden. Toen maar alle binnenzolen bekeken en jawel ik heb ze. Alle schoenen zijn ook zo stoffig dat het allemaal dezelfde schoenen lijken.

Bij vertrek is het weer frisjes.

Na 51/2 km. kan ik cafe drinken in bar Sevilla. Hier zitten de 3 Belgen, die ik ook in Orisson heb ontmoet. Ze zijn niet meer zo vrolijk. Er zijn wat meningsverschillen onderling.

bar Sevilla

Ik ga richting Ciruena. Hier laat ik bij een golfclub mijn afstand/hoogteblaadjes kopiëren. Ze hebben de voorbije dagen veel geleden en zijn aan vernieuwing toe. Terwijl ik moet wachten koop ik een golfballetje voor Bob en Riet.

Het gaat weer stijgen. Als ik de top van de berg bereik, zie ik in de verte Santo Domingo de la Calzada liggen. Het is daar een beetje nevelig. “de la Calzada” betekent: geplaveide weg. De mensen waren hier vroeger trots op en voegde dat achter de plaatsnaam.

Als ik een 3tal Franse vrouwen nader, hoor ik een vrouw zeggen: “attention le TGV”. Als ze merkt, dat ik het hoor, krijgt ze een rood hoofd. Ik geef haar een aai en ga verder. Gisteravond vertelde Michel, als een student zich aanmeldt aan de universiteit, hij voorrang krijgt, als hij de Camino heeft gelopen. Het wandelen gaat weer goed vandaag. De man met de hamer heeft mij nog niet gevonden. Ik heb hem wel met anderen bezig gezien. Helene had ook flink last van haar knie en moet vandaag rustig aan doen. Ik heb hun emailadres en zij het mijne. We hebben afgesproken elkaar te mailen over hoe het verder is gegaan op de Camino. Het landschap verandert langzaam. Minder druiven, meer gras of graan en erwten of peulen.

Onderweg passeert mij een jeep met opschrift. Het is een van de jeeps, die over de Camino rijdt om te zien of het de pelgrims goed gaat. Om goed 11.00 uur arriveer ik in Santo Domingo. Ik loop naar de kerk. Ik neem een toegangskaartje en loop door de kerk om het kippenhok te zoeken.

Na enig zoeken vindt ik het hok op 4 m. hoogte.

Aan deze kippen is een legende verbonden, dat luidt als volgt: *Een familie was op bedevaart naar Santiago en overnachtte in Santo Domingo. De dochter van de herbergier werd verliefd op de zoon. Maar de zoon wilde er niet van weten. De dochter van de herbergier werd zeer jaloers. Voor de familie vertrok verstopte zij het zilverwerk in de tas van de jongeman. Nadat de familie was vertrokken, miste de herbergier zilverwerk. Hij stuurde soldaten achter de familie aan. In de buidel van de zoon vonden zij het zilverwerk. De familie werd teruggevoerd naar Santo Domingo. De jongeman werd voor de rechter gedaagd en veroordeeld tot de strop. Het vonnis werd meteen voltrokken. Zwaar bedroefd vervolgde de familie hun bedevaart. 2 Maanden later kwam de familie op hun terugweg weer in Santo Domingo aan. Zij zagen, dat hun zoon nog steeds aan de strop hing en dat hij nog leefde. De ouders togen direct naar de burgemeester en zeiden, dat hun zoon nog leefde en dat dit te danken was aan hun gebeden. De burgemeester geloofde het niet. Hij zat aan tafel kip te eten en zei: Als dat waar is mogen van mij deze kippen uit mijn bord opvliegen. Meteen vlogen de kippen uit zijn bord. De zoon werd bevrijd en de familie trok verder met hun zoon.*

Na het bezoek aan de kerk zoek ik een bar voor een cafe. Ik verlaat ik Santo Domingo en ga richting Granon. Praktisch de gehele weg naar Granon loopt parallel aan de N120.

Op een gegeven moment zie ik in de verte Granon. Om ca. 13.00 uur ben ik in Granon. De refugio is een ruimte boven in de kerk.

Ik moet even wachten, want ik ben de eerste. Je moet verschillende trappen op. Dan kom je in de eetzaal. Een trap hoger is het slaapgedeelte. Hier liggen dunne matrassen op de vloer. Er komen nog een aantal mensen bij. 2 Amerikanen, 1 Ierse en een paar Spanjaarden. Totaal zo'n 12 mensen.

Ik douche, was mijn kleren en ga weer mijn dagboek schrijven.

De beheerder/vrijwilliger komt vragen of ik ook iets wil eten. Dat is om ca. 16.30 uur. Het is eigenlijk een late lunch. De lunch bestaat uit een lekkere soep, een salade, brood en meerdere soorten vlees. En natuurlijk de Tinto (wijn).

Ik heb een gesprek met een Ierse vrouw. Ze liep in 2003 van Irun naar Santiago en nu loopt ze van Santiago naar Rome (2700 km). Ze heeft er 4 maanden voor uitgetrokken en hoopt in augustus in Rome aan te komen. Na het eten ga ik verder met mijn dagboek. Als het dagboek klaar is probeer ik nog te e-mailen. Dat lukt niet. Er is nergens een internetcafé. Bij een bakker koop ik 2 broden en in een winkeltje kaas en boter. In het dorpscafé koop ook wat koeken

als noodrantsoen.

Om 19.00 uur ga ik naar de kerk. Het kerkje zit helemaal vol. Een dorpje met misschien 500 inwoners en zeker 200 mensen in de kerk.

Voor het eten gaan we met een paar mensen de klokkentoren in. Hier hebben we een mooi uitzicht over het dorp en de omgeving.

Het avondeten wordt door een aantal pelgrims bereidt. Het wordt soep en spaghetti. Het gas in de keuken werkt niet goed. We eten nu later. Het is gezellig. Zo'n 30 man aan een grote tafel. Ook wordt er weer wijn gedronken.

Ik zit naast de Ierse vrouw en naast Michel uit Fontainebleau. Ik praat met Michel in het Engels.

Ik vertel hem, dat ik een mooie ronde steen onderweg heb opgeraapt. Hij zegt: "that stone was waiting for you". Dat is de Camino.

Om 22.00 uur is er een dienst. Er wordt gebeden in verschillende talen. Aan het eind moet iedereen in zijn eigen taal vertellen hoe hij de Camino ervaart en wat hij ervan verwacht. Ik ben de enige Nederlander.

Om 22.30 uur is de dienst afgelopen en gaat iedereen naar bed.

De matrasjes zijn erg dun. Het lijkt wel of je op de grond ligt. Ik neem een extra matrasje.

Ik besluit morgen naar Juan de Ortega te gaan. Eerst wilde ik naar Villafranca, maar de refugio schijnt slecht te zijn. Bovendien is de afstand van Juan de Ortega naar Burgos 26 km.. Dan kan ik 's middags nog wat dingen bekijken in Burgos en nog inkopen doen. Op de leestafel staat een bakje met wat geld. Er staat een bordje bij met het opschrift: "Geef wat je kunt missen en neem, wat je nodig hebt".

ingang refugio.

=====

Dag 10: 03 mei 2006. Granon – San Juan de Ortega: 40 km.

Cum. 264 km.

Vannacht weer niet zo best geslapen. Ik ben blij, dat het 6.00 uur is.
Om 6.30 uur vertrek ik. De route in het dorp is slecht aangegeven. Ik ga nog een keer terug. Michel loopt ook te zoeken. Ik zie iemand lopen, die rechtsaf gegaan moet zijn. Dus ik doe dat ook maar.

In het volgende dorpje kan ik al koffie drinken en een stempel halen.
Hier verlaat ik de provincie Rioja en kom in de provincie Burgos.
Het landschap is als gisteren. Als ik in Belrado koffie drink, komt ook Michel langs. Hij had nog langer moeten zoeken om Granon te verlaten.
Ik maak een foto van de kerk. Er zitten 2 ooievaarsnesten op de toren.

Na Belrado gaat de route weer langs de N120. Het is een mooi breed pad van gemalen natuursteen. Ik zie nu weer de bergen met sneeuw op de toppen.
Het gaat nu omhoog tot Villafranca. Het is een lange klim. In Villafranca drink ik weer koffie, nu met een sandwich.

Na Villafranca gaat het steil omhoog. Een smal, slecht pad van grindkeien. Het is een echte kuitbijter en nog gevaarlijk ook.

Als ik boven ben gaat het een tijdje omlaag, maar dan weer flink omhoog. Soms heel steil.

Als ik op de top ben, gaat het geleidelijk omlaag.

Ik loop dan door bossen. Alle eikenbomen zijn ziek of dood. De stammen zijn bedekt met een groen/gele schimmel. Het is triest om te zien. Soms staan er groene struiken onder de bomen.

Vandaag heb ik niet veel pelgrims gezien. Alleen wat mensen op het laatste gedeelte. Het laatste gedeelte gaat door naaldbossen. Deze bomen zijn weer mooi groen.

Als ik de bossen uit kom, ben ik bij San Juan de Ortega. Het is een dorpje. Ik loop het dorp in en vind de refugio naast de kerk.

San Juan de Ortega is een klein dorpje met de naam van een pelgrim uit de middeleeuwen. Hij heeft de kerk en de refugio laten bouwen. De refugio is heel primitief. De kosten voor de overnachting zijn donativo.

refugio

Ik moet mezelf inschrijven en zelf stempelen. Ik zie, dat 4 Nederlanders zich ingeschreven hebben net voor mij.

Als de trap op ga in de refugio kom ik ze tegen. Het zijn fietsers.

Na het douchen en kleren wassen komt ook Michel binnen. Daarna schrijf ik mijn dagboek.

San Juan de Ortega heeft zijn ontstaan te danken aan een rijke pelgrim met deze naam. Deze man had een pelgrimstocht gemaakt naar Santiago. Hij vond, dat hij meer moest doen. Hij liet hier een kerk en klooster bouwen voor bescherming van en een overnachtingplaats voor de pelgrims.

Om 19.00 uur gaan Michel en ik eten in een nabijgelegen restaurant. Michel is een gezellige prater. Hij is 74 jaar oud, is getrouwd met een Indonesische vrouw van 40 jaar en heeft 2 kinderen van 10 en 8 jaar oud. Hij is Geoloog en heeft overal in de wereld gewerkt.

De 4 Nederlanders zitten hier ook te eten. Zij komen uit Steenwijk en zijn zeer geïnteresseerd in de pelgrimstocht voor wandelaars.

Na het eten bel ik Corrie. Alles is in orde. Veel bekenden zijn belangstellend hoe het met mij gaat.

Om 21.00 uur ga ik naar bed.

=====

Dag 11: 04 mei 2006. San Juan de Ortega – Burgos: 26 km.

Cum. 290 km.

Om 6.00 uur sta ik op en voor 7.00 uur vertrekken Michel en ik. We krijgen in de keuken van der beheerder een soepkom met koffie.

We lopen samen, maar dat is eigenlijk niet fijn. Hij maakt foto's, ik maak foto's en aantekeningen. Het wandeltempo is niet gelijk.

In Atapuerca drinken we koffie. Atapuerca is bekend geworden, omdat hier nog niet zo lang geleden de oudste menselijke resten van Europa zijn blootgelegd.

Na enige tijd spreken we af, dat we ieder ons eigen tempo gaan lopen.

De bomen zijn hier ook ziek. Er lopen enkele koeien. Zij dragen ook koeienbellen.

We moeten een lastige, steile helling op. En komen op de hoogvlakte van Ages. Het lijkt hier wel een maanlandschap.

Er staat een houten pelgrimskruis. Pelgrims gooien aan de voet van het kruis stenen. Er liggen er al veel.

Om 9.30 uur drink ik koffie in Cardenuela Riopico.

Ik passeer een bouwval van een kerkje.

Na de koffie gaat het richting Burgos.

In de verte zie ik een steengroeve met installaties om het materiaal te vergruizen.

Zo'n 8 km. voor Burgos loop ik naast een stinkende, drukke weg en aan beide zijden alleen maar industrie. Een sombere tegenstelling met hetgeen ik eerder op de dag heb gezien. Het wordt een lange weg naar Burgos. Aan beide zijden van de weg lelijke

gebouwen, zoals garages, etc. Het zijn praktisch allemaal werkplaatsen. De gebouwen zijn meestal gebouwd met staalplaat en dan zo'n 30 jaar oud. Het ziet er niet uit. Ik zie maar weinig pelgrims. Michel loopt ergens achter mij. De pelgrims zijn erg saamhorig en loyaal ten opzichte van elkaar. Iedereen wenst elkaar 's morgens "Bon Camino" en doen dat ook onderweg, als ze elkaar passeren. Altijd in voor een gesprekje, in welke taal dan ook. Vandaag heb ik nog een tijdje gelopen met een man uit Finistere in Bretagne. Zijn naam is Roger. Ik zal hem nog regelmatig zien. Om 11.30 uur loop ik Burgos binnen. Ik eet op een bank in het park mijn brood en drink yoghurt.

Een meisje wil van mij wel een foto maken. De route gaat richting cathedraal. Ik loop langs de cathedraal en bekijk de kerk van binnen en van buiten. Het is een mooie kerk.

De refugio naast de kerk is gesloten en opent pas in juni. Ik moet nu zo'n 3 km. verder lopen tot aan de buitenrand van Burgos. Onderweg zie ik weer een ooievaarsnest op een toren. Dat blijft toch iets bijzonders. Om 13.30 uur arriveer ik bij de refugio. Ik ga direct douchen, wassen en e-mail sturen.

Als ik op bezig ben op de computer gaat het verschrikkelijk regenen. Mijn was is weer helemaal nat. Die krijg ik vandaag niet meer droog. Het valt niet mee óók huisvrouw te zijn.

Na een uur is het weer droog. Ik ga in een supermarkt boodschappen doen. Het is nu wel lekker opgefrist buiten.

Ik praat nog een tijdje met een Francaise. Ze woont in Zwitserland. Ze is kunstenares en is in Zuid Frankrijk gestart. Ze zegt beroemd te zijn in China en Liechtenstein. Er zou een grote tentoonstelling van haar zijn in Peking, maar ging op laatste moment niet door. Ze beeldhouwt en schildert.

Om 20.30 uur ga ik met 3 Fransen eten in de universiteitskantine, tegenover de refugio. Het smaakt goed (kosten €4,50).

Om 21.30 uur ga ik slapen. Mijn wasgoed was om 20.00 uur bijna droog, maar het begon ineens weer flink te regenen en is nu weer doornat. Ik leg mijn wasgoed op een bank onder een afdak in de hoop, dat het morgen droog is.

=====

Dag 12: 05 mei 2006. Burgos – Hontanas: 30 km. Cum. 320 km.

Als ik wakker wordt om 6.00 uur regent het flink. Rond 6.45 uur is het wat minder. Ik besluit mijn poncho aan te trekken. Dat gaat niet gemakkelijk. Als ik hem eindelijk aan heb, wordt het regenen minder.

Mijn kleren zijn vannacht niet droog geworden.

Omdat ik aan de buitenrand van Burgos zit, ben ik snel de stad uit.

Aan deze zijde van de stad staan veel nieuwe gebouwen. De meesten zijn nog mooi ook. Dit in tegenstelling van de andere zijde van Burgos, waar het lelijke, goedkope bouwsels zijn. Dit is prettiger om te zien.

Als ik Burgos verlaat, loop ik door een bos. Het bos heeft een mooie, brede laan. Het regent nog steeds een beetje. Ik loop wel over modderpaden. Je kunt wel zien, dat het de hele nacht heeft geregend.

De laatste week heb ik veel geluk gehad met het weer. Als het veel geregend zou hebben, was het veel zwaarder geweest.

In Tandajos drink ik koffie met Michel. Hier trek ik mijn poncho uit, want het is bijna droog. Als we goed en wel weer vertrokken zijn, begint het weer te regenen.

Michel gaat al verder en ik probeer weer mijn poncho aan te trekken. Met de hulp van een voorbijganger lukt het.

Om 9.00 uur houdt het op met regenen. Ik doe mijn poncho weer uit. Wat een gedoe allemaal.

Ik haal de Francaise in, waar ik gisteravond mee heb gesproken. Ik loop even met haar op. Nu vertelt ze weer, dat ze schildert en beeldhouwt. Ze vertelt weer, dat ze heel beroemd is in China en dat een tentoonstelling op het laatste moment niet doorging.

Na een tijdje loop ik weer alleen verder.

Ik loop nu door de Meseta. Een lange weg met aan beide zijden graan of gras. Zo ver je kunt kijken.

Op een ogenblik gaat het steil naar beneden. Het pad ligt weer vol grindstenen. Dus opletten.

Om 10.45 uur drink ik weer koffie in Hornillos de Camino. Het is een kleine plaats. Na de koffie ga ik weer verder, richting Hontanas (ca. 10 km. verder).

Het pad ligt nu in een helling. Dat betekent, dat je aan een zijde tegen de afgegraven helling kijkt en aan de andere kant naar de vlakte met graan, graan en graan.

Op een moment zitten 2 dames met de fiets op een hoop stenen te rusten. Ze zijn doodop. Het zijn ook flinke dames. Zeker meer dan 100 kg. Ze komen uit Duitsland.

Een dame zegt, dat ze het erg zwaar hebben. De weg is door de regen erg zacht geworden en tijdens het fietsen zakken ze een paar cm. in de bodem. Dat kan ik me wel voorstellen. 100 kg. wegen en een zacht fietspad. Dat is zwaar. Ik wens ze “Bon Camino” en ga verder.

Onderweg zie ik regelmatig bouwseltjes van gestapelde stenen. Sommige pelgrims maken deze bouwsels. Ook worden op deze wijze pijlen van steentjes aangebracht op de weg.

Ik haal een Japans stel in. Ze vinden de Camino geweldig. Ze genieten dagelijks.

Om 11.45 uur schijnt de zon volop. Ik rits mijn broek af en doe mijn damasten af.

Het wordt nu vlakker, eigenlijk heuvelachtig.

Soms denk ik, dat ik in de verte een dorp zie liggen. Als ik dichterbij kom blijkt het een hoop stenen te zijn.

Onderweg staat er weer een pelgrimskruis in een hoop stenen. Ik gooi er ook een bij. Onderweg haal ik een Nederlandse jongen uit Amsterdam in, die ik al een paar keer eerder heb gezien.

Hij vertelt, dat hij op de kunstacademie zit in Utrecht. Ik zeg hem, dat ik die school heb gebouwd. Dat vindt hij wel leuk.

Hij is pas 20 jaar en heeft het voorbije jaar 2 keer een ingeklapte long gehad. Hierdoor heeft hij een achterstand opgelopen in dit schooljaar. Daarom loopt hij nu de Camino. Na de schoolvakantie gaat hij weer verder met zijn studie. Hij praat heel serieus voor zijn leeftijd.

In Hontonas drinken we samen koffie op het terras van de refugio. Na de koffie gaat hij verder en ik blijf in deze refugio.

Het begint weer te regenen.

De refugio is een gerestaureerd pand. Het ziet er goed uit. Heel netjes allemaal. De trappen zijn van gepolijst graniet. Er zijn meerdere kamers per verdieping. Elke kamer heeft 5 stapelbedden. Ik slaap onder.

Ik kan hier ook een pelgrimsmenu reserveren (€8,50). Ook kan ik gelukkig mijn kleren in een droogautomaat laten drogen (€3,-). Al mijn kleren waren nog nat van de vorige dagen. Dus alles is vandaag weer droog.

Ik zie Michel in de bar. Hij slaapt in een andere refugio. We spreken af om 19.00 uur te eten in de refugio, waar ik slaap.

Omdat het buiten flink regent ga ik uit verveling maar wat op bed liggen. Het valt mij op, dat als het regent het dan ook heel hard regent en dat het ook snel weer kan ophouden. En daarna is er vaak weer volop zon.

Ik loop nog even rond door het dorp. Het is een schilderachtig plaatsje.

Voor het eten schrijf ik nog een kaart naar Frans.

Om 19.30 uur kunnen we aan tafel. Aan tafel zitten 6 Fransen, Roger uit Bretagne en een Pool. Ik zit naast Roger en de Pool. Ik heb hem al eerder aan de bar gesproken.

Het is gezellig. De Fransen vinden het leuk, dat ik met hen Frans praat.

Met de Pool kan ik ook goed praten in het Engels. Hij heeft een overheidsfunctie in Polen.

Het eten is prima. Voorgerecht is pasta, Daarna rundvlees met een paar frietjes en een puddinkje na. En natuurlijk de Tinto.

Tegen 21.00 uur ga ik naar bed. Morgen op naar Fromista.

Nog steeds geen blaren of andere mankementen.

=====

Dag 13: 06 mei 2006. Hontanas – Fromista: 36 km.

Cum. 356 km.

Ik vertrek vanmorgen om 7.00 uur. Ik drink in de bar eerst nog een cafe con leche. Michel komt ook koffie drinken. Daarna vertrek ik. Het heeft vannacht flink geregend. Dat is aan alles te zien. Buiten het dorp kom ik meteen weer in de Meseta. Allemaal graan en graan. Het pad is modderig. Het is een soort klei of leem. Het plakt flink aan mijn schoenen. Het pad gaat over in een asfaltweg. Dat is nu prettiger lopen dan het leem.

Ik passeer een ruïne van een klooster van San Anton. De monniken zetten vroeger brood en wijn in nissen voor de pelgrims. Soms ook wel eens alleen water. Om 8.30 uur bereik Castrojeriz.

Hier kan ik koffie drinken en neem ook een tortilla (stokbrood met 3 cm dikke omelet). Michel komt ook binnen om koffie te drinken.

Op de berg van Castrojeriz staat een ruïne van een kasteel. Het is in de verte al te zien, alhoewel het een beetje mistig is. Ook heeft deze plaats een gezichtsbepalende kerk.

De windmolens op de bergen staan doodstil. Het is ook windstil.

Om 9.00 uur schijnt de zon volop.

Na het verlaten van Castrojeriz begint een steile helling. Het duurt wel een uur voor ik op de top ben. Het is ook warm. Op de top staat een gedenkteken. Iedereen rust hier even uit, want dan begint weer een pittige afdaling.

Na de afdaling passeer ik een kapel. Iedereen gaat er naar binnen, dus ik ook. Je kunt hier een klein bekertje koffie krijgen van de pastoor. De 4 Nederlandse fietsers uit Steenwijk van enkele dagen geleden zitten er ook. Het is leuk ze weer te zien. Een van hen maakt een foto in en buiten de kerk, als ik vertrek.

Ik zie de 2 dikke Duitse dames weer aan de kant zitten. Ze hebben het weer moeilijk, maar wel veel plezier. De dikste zegt, dat ze het allemaal geweldig vindt.
Ik verlaat nu de provincie Burgos en kom in Leon.
Het blijft Meseta, graan en graan. Soms een blokje erwten.
De weg door de Meseta is een puinweg van ca. 3 m. breedte. Het terrein golft.
Plotseling duikt er een herder op met een kudde schapen, een ezel en een paar honden.

De herder groet vriendelijk en wenst mij Bon Camino.

In Boadilla de Camino drink ik nog eens koffie. Het landschap blijft hetzelfde. Ik loop een tijdje langs een kanaal, dat heet Canal de Castilla, en loop over een sluis.

Het kanaal is nooit voltooid. Het noordelijke deel bleek niet uitvoerbaar. De reden is mij niet bekend.

Om ca. 14.30 uur bereik ik Fromista. Ik vind vrij snel een refugio. Er zijn meer Nederlanders.

Fromista is een heel oude pleisterplaats voor pelgrims aan de St. Jacobsroute.

Michel komt een uur later en vraagt dan gelijk hoe laat ik er was.

Na het douchen, de was doen en dagboek schrijven praat ik nog met wat mensen.

Ik zoek een winkel om wat inkopen te doen, want op zaterdagavond en op zondag zijn praktisch alle winkels gesloten. Gelukkig vind ik een tienda (winkel), die tot 20.00 uur open is.

Om 20.00 uur kunnen we eten in een restaurantje aan de overzijde van de refugio.

Voor het eten bel ik nog even met Corrie om te bespreken wanneer ik o.g. in Santiago zal zijn, zodat ze vliegtickets kan gaan regelen.

We eten met z'n vieren, Roger met vriendin, Michel en ik. Het is gezellig.

Om 21.30 uur ga ik naar bed.

=====

Dag 14: 07 mei 2006. Fromista – Calzadilla de la Cueva: 38 km. Cum. 394 km.

Om 6.45 uur vertrek ik. Ik kan geen aanwijzingen vinden. Als ik bij de refugio terug kom, komt Michel ook net naar buiten. We zoeken nog even en gaan samen op pad. Michel is weer heel druk op de vroege morgen. Wat kan die man druk zijn. Het maakt niet uit of het 's morgens vroeg is of 's avonds laat. Hij is altijd druk. Het gaat vaak over zijn Indonesische vrouw. Ze kan geen Frans lezen of schrijven. Ze wil ook geen Frans leren lezen en schrijven. Zij schaamt zich tegenover de kinderen, dat ze dat niet kan en wil het niet laten blijken.

Ik vraag hem of hij niet verwacht, dat zij terug zal gaan naar Indonesië, als hij dood is. Hij is toch al 74 en zij is 40 jaar. Jan, zegt hij. Dat zal moeilijk zijn, omdat zij Francaise is geworden en dat is fout van mij geweest. Dat had ik niet moeten doen. Hij vertelt nog veel meer.

We lopen over een pad van ca. 2,5 m. breed. Om te voorkomen, dat er auto's over het pad rijden staan er zeer regelmatig 2 palen op het pad. Op de palen is het logo aangebracht van de schelp. De weg is erg lang.

Na ca. 2,5 uur lopen, drinken we koffie in een bar in Villacazar de Sirga. `Sirga` betekent: hoofdstraat met zijstraten. Het is een barretje bij een boerenschuur. Er staan enkele muziekboxen, waaruit heel hard Gregoriaanse muziek klinkt. Het past helemaal niet.

Daarna gaan we verder over het pad met de paaltjes.

Veel tegeltjes in de paaltjes zijn verdwenen of vernield. Dat is jammer. Er wordt toch wel veel beschadigd of weggenomen.

Ook worden soms foute pijlen aangebracht, waardoor verwarring ontstaat over de route. Het blijft altijd goed opletten.

Daarna gaan we verder over een puinpad naast een hoofdweg.

Om 10.45 uur zijn we in Carrion de los Condes. Er zijn heel veel ooievaarsnesten op een ruïne. In deze streek zie ik heel vaak ooievaarsnesten. Het is toch wel leuk.

Franco monument uit 1938

We verlaten Corion weer via een asfaltweg. Het is weer een lange weg. Na een paar kilometer gaat het asfalt over in grind. Dit gaat ca. 15 km. duren. Velen vinden dit het saaiste stuk van de Camino. De wegen zijn kaarsrecht en natuurlijk aan beide zijden, voor en achterzijde graan.

Michel wil wat rustiger aan doen en blijft achter.

We rusten en eten wat en ik ga alleen verder.

Geen pelgrims voor of achter mij. De omgeving is saai. Steeds hetzelfde.

Het gaat nu flink waaien. Het is ook nog tegenwind.

Het uitzicht is saai, maar soms heeft dat ook zijn charme.

Na verloop van tijd zie ik pelgrims voor mij. Die wil ik inhalen. Het lukt. Het is een Frans stel uit Lille. Ik haal meerdere pelgrims in.
De weg gaat golven. Ik hoop elke keer, als ik op een heuvel sta, dat ik Calzadilla zie liggen. Maar nee. Dat gebeurt meerdere malen. Ik geef bijna de moed op. Op een gegeven moment zie een torentje boven een heuvel uitsteken. Dat zou Calzadilla kunnen zijn. Niet dus. Alleen een kapelletje met een muur er omheen en geen huizen. Het is een kerkhof. Maar dan moet er een plaats in de buurt zijn.
Ik kom weer op een heuvel, dan zie het dorp heel dicht bij. Ik sta aan de rand van het dorp.

Het eerste huis is de refugio met een grote schildering op de gevel.
Ik laat me inschrijven. Michel komt 45 minuten later.
Vlak bij de refugio is een bar. We gaan samen een koffie drinken, dat hebben we vandaag wel verdiend.
Bij de bar is ook een restaurant. We reserveren een pelgrimsmenu.
Om 17.30 uur arriveren de Duitse dames. Zij rijden per fiets, leggen dezelfde afstand dan ik en komen 3 uur later aan. Dat moet afzien zijn.
Om 19.30 uur gaan we eten. Michel, het Franse stel uit Lille en ik. De Duitse dames (100+) eten ook in het restaurant.
Om 21.15 uur ga ik naar bed.

Dag 15: 08 mei 2006. Calzadilla de la Cueva – Calzado del Coto: 28 km.

Cum. 422 km.

Om 6.30 uur word ik pas wakker. Het is de eerste nacht, dat ik de hele nacht heb kunnen slapen.

Michel en ik gaan eerst koffie drinken in de nabijgelegen bar. Ik neem ook een ontbijtje. Het bestaat uit geroosterd brood, een blokje boter en wat jam. Het smaakt wel.

Ik neem ook nog een Tortilla Frances mee voor onderweg. Dat is een half stokbrood met een dikke omelet ertussen.

Om 7.30 uur gaan we op pad. Het is erg fris buiten, maar goed om te wandelen.

Michel wil even kwijt, dat hij slecht geslapen heeft, vanwege mijn gesnurk. Ik zeg tegen hem, dat ik wel goed heb geslapen en dat ik hem niet heb horen snurken.

We lopen weer regelmatig in de buurt van de N 120. Het lijkt wel of wij gedeeltelijk op de oude weg lopen, voordat de nieuwe N 120 was aangelegd.

Michel loopt al een paar dagen met een plastic tasje in de ene hand en in de andere zijn wandelstok. Er zitten spullen in voor het avondeten. Er is altijd wel een reden om niet te koken. Er is geen kookapparatuur. Het is te druk in de keuken of ik ga liever uit eten. En dan gaan de spullen de andere dag weer gewoon mee.

In Ledigos drinken we koffie in een bar. Hierna gaan we apart verder.

Ik passeer een pelgrim, die op slippers loopt en zijn wandelschoenen hangen om zijn nek. Hij vertelt, dat hij veel last heeft van blaren. Zijn voeten doen overal pijn..

Hij kan zijn schoenen niet aan zijn voeten verdragen.

We lopen door Terradillos de los Templarios. Wat een mooie namen. De toevoeging 'Templarios' komt van een van de oudste ridderordes de Tempeliers, die hier veel bezittingen had.

Het landschap is golvend en in de verte zie ik hoge bergen. Op de toppen van enkele bergen ligt nog sneeuw. Het is weer graan en nog steeds de Meseta.

Ik haal Michel weer in.

In San Nicolas drink ik koffie. Michel loopt door. Het is dan nog 8 km. naar Sahagun.

kapel met oude pelgrimsbrug

Om 12.15 uur bereik ik Sahagun. Michel is er ook. Wij gaan nog een kerk binnen, die ook gebruikt wordt als refugio.

We kopen er een paar kaarten. Ook maken we foto's van het pelgrimsbeeld voor de refugio.

We eten een sandwich met ham in een bar.

Om 13.30 uur gaan we verder. Michel vergeet zijn stok weer. Deze wordt door de barman nagebracht.

Naar Calzada de Coto is het nog ca. 5 km. en Calzada ligt nog 2 km. van de route af.

Michel blijft achter. Om ca. 14.00 uur arriveer ik in Calzada de Coto.

De refugio is een vrijstaand gebouw. Het ziet er allemaal niet zo opperbest uit. Ik besluit toch maar te blijven, want de volgende refugio is weer 10 km. verder.

Wandelstok Michel

De andere dag vergeet hij hem.

refugio

Als ik wil douchen, blijkt het water ijskoud te zijn. Ik stel het douchen maar even uit. Om 16.00 uur wil ik douchen. Geen water. Na nadere informatie blijkt het water in de hele dorp te zijn afgesloten. Dit zou tot ca. 20.00 uur duren.

Het nabij gelegen restaurant is vandaag, maandag, gesloten. Ook de 2 winkeltjes zijn al gesloten. We hopen, dat ze 's avonds nog open gaan. We eten brood met wat vis, dat ons door een Spanjaard wordt aangeboden. Hij wil persé, dat we het accepteren. Hij geeft het met zijn hart, zegt hij.

Michel en ik lopen nog door het dorp. Op een paal bij de kerk is weer groot ooievaarsnest.

Net buiten het dorp zijn vroeger in de heuvels woningen aangebracht. Deze zijn nu verlaten.

Om 18.30 uur ga ik weer naar de winkeltjes. Nog steeds zijn ze gesloten. Ik bel aan. De eerste doet niet open. Dan aangebeld bij de tweede. Hier wordt de deur geopend en kunnen we spullen kopen. Michel en ik kopen genoeg spullen om de vieze vissmaak weg te eten en brood voor morgen.

Om 20.30 uur is er nog steeds geen water. Dus we kunnen niet douchen, geen kleren wassen, etc.

We praten nog wat met een Australisch echtpaar en de Spanjaard, de andere gasten. Ik ga maar op tijd naar bed, want het dorpje lijkt, behalve de honden, ook wel uitgestorven.

=====

**Dag 16: 09 mei 2006. Calzadilla de la C. – Mansilla de las Mulas: 32 km. Cum.
454 km.**

Om 6.15 uur sta ik op. Michel en ik zijn de enigen op deze kamer met 14 bedden.
Er is weer geen water. We gaan samen maar snel weg. Hier willen we niet langer blijven
dan persé nodig is.

In El Burgo Ranero ontbijten we in een bar. Daarna lopen we apart verder en spreken af
koffie te drinken in Reliegos.

Het is een hele saaie weg. Een puinpad naast een geasfalteerde autoweg.
Deze weg blijft zo tot El Burgo. De afstand tot El Burgo bedraagt 13 km. We hebben
onderweg op de autoweg geen 5 auto's gezien.

Vóór El Burgo bestaat de landbouw in hoofdzaak uit graan en gras.

Na El Burgo is naast graan veel pas omgeploegd land.

Langs het pad staat elke km. een betonnen bank. Bij warm weer zijn de banken erg warm
en bij koud weer erg koud.

Het weer is bij vertrek in Calzadilla de la C. fris, maar later breekt de zon door en is het
wandelen in shirt en korte broek een genot.

In Bercianos de Real Camino drink ik koffie en Michel komt hier ook langs. We nemen
een koffie met een sandwich.

In dit dorp zijn veel huizen gebouwd d.m.v. de Adobetechniek. De gevel bestaat uit een
houten frame, waarop leem, vermengd met stro, wordt aangebracht. De hete zon droogt
de muren uit en moeten elk jaar hersteld worden en geëgaliseerd. De muren worden
hierdoor steeds dikker.

Naast de wegen zijn pas jonge bomen geplant. Deze geven geen schaduw. Het kan hier
verschrikkelijk warm zijn. Er is dan geen enkele beschutting. Dit geldt vandaag voor de
gehele route, behalve in de 2 dorpen.

gedenkteken van een overleden Duitse pelgrim.

Onderweg zie ik nog een gedenkteken van een overleden Duitser in 1998.
Ik fotografeer misschien wel 200 rupsen, die achter elkaar over de grond kruipen. Zijn dit misschien Processierupsen? Het lijkt misschien wel op de Camino over 15 jaar.

In Reliegos is het nog 6 km. naar Mansilla de las Mulas. Michel en ik gaan samen verder. Hij praat wel druk. Hij zegt, dat een vrouw duurder is dan 10 vriendinnen. Ik zeg hem, dat ik het dan slecht heb getroffen.
We lopen nu weer over asfaltpaden. We passeren een veel te grote brug voor de route. Misschien is deze brug gebouwd voor de toekomst.
Als we Mansilla bereiken zien we verschillende bergwoningen. Michel gelooft maar niet, dat daar mensen in gewoond hebben.

rusten met collega's

Om 13.30 uur lopen we Mansilla binnen. Deze refugio is tenminste normaal. We kunnen douchen en de was doen.

Michel wil, dat ik met hem soep eet, want hij wil van de tas af, die hij al 3 dagen met zich mee draagt.

Na de soep ga ik mijn dagboek schrijven.

Tijdens het dagboek schrijven komen de Duitse dames(100+) ook op het terras zitten. Ze hebben vandaag 45 km. gefietst. Ik mag een foto van ze maken. Ik zet Michel tussen hen in.

Na mijn dagboek haal ik brood, sinasappelen en drank voor morgen.

Ik loop door Mansilla. Het is een mooie plaats. Er zijn 2 kerken. Op beide kerken nestelen een aantal ooievaars.

Het ontstaan van de dorpen heeft vaak te maken met de Camino. Eerst was er het pelgrimspad. Dan werd er door een gegoede pelgrim of boetedoener een kerk gebouwd. Daarna kwamen er een paar huizen, daarna een betere weg en daarna weer meer huizen. Om 19.00 uur gaan Michel en ik eten in het restaurant naast de refugio.

We zitten aan tafel met een vrouw uit Denemarken en een uit Duitsland. 4

Nationaliteiten. Het is wel gezellig. We praten Engels. De Duitse vrouw komt uit Offenbourg en loopt alleen. Ik moest haar leeftijd raden. Ik dacht 35 jaar, maar ze is 55 jaar. Dus ik heb een goede beurt gemaakt.

Als voorgerecht heb ik asperges met een sausje. Het hoofdgerecht bestaat uit 2 spiegeleieren met vlees en een paar frietjes. Het nagerecht is een yoghurt naturel.

Om 21.30 uur ga ik naar bed.

=====

Dag 17: 10 mei 2006. Mansilla de las Mulas – Leon: 20 km. Cum. 474 km.

Om 6.30 uur sta ik op. In de keuken maak ik mijn brood klaar voor onderweg.

Om 7.15 uur vertrekken Michel en ik.

We lopen het mooie plaatsje uit en komen bijna direct weer bij de N120 uit.

In Villamoros de Mansilla drinken we koffie en gaan daarna apart verder, op eigen tempo.

Ik moet nu een stuk op de N120 lopen. Het is hier goed uitkijken, want de auto's houden geen rekening met wandelaars. Na enige tijd kunnen we verder via de oude N120. Hier rijdt praktisch geen verkeer. Ik kom toch weer terug op de nieuwe N 120. Als ik over een smalle brug over de Rio Ega moet, wordt het helemaal gevaarlijk. Maar het loopt allemaal goed af, mede door de hulp van Jacobus.

Ik passeer de Duitse vrouw, die gisteravond bij ons aan tafel zat. Toen ik vlak achter haar loop zeg ik: das jungle mädchen aus Offenbourg. "Das junge" kan ze het wel waarderen. Ze vertelt, dat ze tot Logrono loopt en daarna naar huis moet. Later zal ze nog terugkomen om de route af te maken.

Na Puente de Castro tot Leon loop ik weer langs de N120. Er is niets bijzonders te zien of te vermelden. Het is saai, maar gevaarlijk.

Als ik Leon nader, zie ik de stad liggen in een dal. Het duurt dan nog ca. 90 minuten voor ik in de refugio ben.

Omdat ik een stukje ben omgelopen kom ik gelijk met Michel aan. Hij ontvangt me met een grijnzend gezicht.

Onderweg heb ik in Leon op een bank gezeten om het adres van de refugio op een briefje te schrijven. Bij vertrek vergeet ik mijn wandelstokken. Als ik in de refugio ben, bemerk ik dat. Na het inschrijven ga ik snel terug en zie, dat mijn stokken nog op de bank liggen. Ze hebben er zeker 45 min. gelegen zonder, dat iemand ze heeft meegenomen. Jacobus heeft ze goed bewaakt.

Na het douchen ga ik naar een internetcafé om te mailen naar groep 2. Michel gaat mee om te mailen.

Als ik terugkom, schrijf ik in mijn dagboek.

In deze refugio zijn ca. 200 slaapplaatsen.

Om ca. 16.00 uur ga ik met Michel het gebouw van Gaudi en de kerk bezichtigen. Het gebouw is nu een kantoorgebouw. Dus je kunt alleen de buitenzijde bekijken. De kerk kunnen we ook van binnen bekijken. De kerk heeft veel en mooi glas in loodramen, zo'n 1800 m².

Als we in de refugio terugkomen zijn ook de Duitse dames(100+) gearriveerd.

Er zijn verder geen Nederlanders in de refugio.

Om 19.00 uur gaan Michel en ik eten. We zullen ook tapas gaan eten, maar we constateren, dat dit rond dit tijdstip bijna niet lukt. Na wat zoeken vinden we een restaurant, waar we tapas kunnen eten. Het smaakt uitstekend.

Daarna gaan we naar een cafetaria om te eten. Er zitten veel mensen uit de refugio.

Ik eet gebakken spek/ham met spiegeleieren, frietjes en een glas wijn. Wij zitten binnen en zien, dat de Duitse dames buiten zitten te eten. We zien ook, dat de dikste dame 2 maal het hoofdmenu besteld heeft.

Om 21.00 uur ga ik naar bed. Een Franse vrouw in het bed naast mij vertelt lange verhalen over de tochten die ze overal al heeft gelopen.

Om 21.15 uur ga ik proberen te slapen.

Ingang refugio.

Dag 18: 11 mei 2006. Leon – Hospital de Orbigo: 30 km. cum. 504 km.

Om 6.00 uur gaat het licht al aan. Ik sta ook op en om 6.30 uur ben ik gereed voor vertrek.

Om 7.00 uur kunnen we ontbijten, maar daar wachten Michel en ik niet op. We vertrekken om goed 7.00 uur.

2 Canadese meisjes gaan ons voor. We snijden een stuk af, omdat we niet meer langs de cathedraal hoeven. Die hebben we gisteren al bezocht.

Het is bijna 1.00 uur lopen, voordat we Leon uit zijn. We drinken nog een cafe con leche voordat we Leon verlaten. We gaan apart verder.

Als we Leon uit zijn, kunnen we ook kiezen voor een alternatieve route. Hier kies ik niet voor, omdat deze steeds langs of in de buurt van de N120 loopt.

Ik kom weer langs bergwoningen.

Na een tijdje zie ik 2 pijlen, 1 links en 1 rechts. Bij de rechtse pijl staat Camino Frances.

Ik denk, dat de route moet zijn.

Na enige tijd loop ik naast de N120 en loop door het dorp Valverde en San Miguel.

Ik drink koffie in San Miguel. Hier kijk ik in mijn routeboek en zie, dat ik niet de alternatieve route volg.

Dat is spijtig. Ik mis nu toch veel mooie natuur en de N120 heb ik al te vaak gezien.

In het begin zie ik geen wandelaars. Later haal ik er een aantal in, die mij weer passeren, als ik koffie drink in San Miguel.

De zon schijnt flink. Het wordt steeds warmer.

Na een tijdje staan er een paar banken langs de route bij een fonteintje. Ik eet hier mijn brood.

Ik zit er een kwartier en zie, dat veel mensen stoppen met de auto om hun waterflessen te vullen.

Ik blijf de N120 volgen. Het is saai en lawaaiig. Jammer, jammer.

Om 12.30 uur loop ik Hospital de Orbigo binnen. Het is weer een mooi plaatsje. Op een ruïne zitten weer 3 ooievaarsnesten. (ooievaar is cigogne). Het is telkens weer aandoenlijk zoveel nesten bij elkaar.

Om 13.00 uur loop ik de refugio binnen. De refugio heet San Miguel. In deze plaats zijn 3 refugio's.

Ik heb Michel al sinds 8.00 uur niet meer gezien.

Als ik gedouched en gewassen heb komen de Duitse dames(100+) binnen. Ze hebben weer volop lol.

Om 14.30 uur komt Michel toch binnen. Ik hoor hem bij de receptie vragen of Jan er ook is.

Het is een mooie, nette particuliere refugio. Hij is wel duurder, maar het is zeker de moeite waard.

Het lopen was vandaag weer goed. Het gaat steeds gemakkelijker. 's Avonds heb ik nooit ergens last van en ben ook niet moe, zoals sommige anderen. Veel anderen gaan, na het douchen, op bed rusten.

Michel wil persé vandaag zelf koken. De dames 100+ zullen met ons eten.
Om 17.00 uur gaan Michel en ik de ingrediënten halen in de supermarkt.
Om 17.45 uur zijn we terug en beginnen direct met de bereiding.
Salade met tomaat, groene en rode paprika's, komkommer en uien.
Hoofdgerecht is spaghetti met beef en 2 flessen wijn.
Om 18.30 uur kunnen we eten. Het smaakt uitstekend. Michel is een good cooker. De dames eten hun buikje helemaal vol. Tijdens het eten knorren ze van genot (echt waar!). De dames hebben een flink stuk kaas meegebracht. Een van hen snijdt de helft in blokjes en ze eet zelf de andere helft op. Vandaar 100+. Michel en ik kunnen het niet geloven. De dames wassen af.

Michel en ik gaan naar een openbare telefooncel om te bellen. Thuis zijn er geen bijzonderheden.
Op terugweg naar de refugio bezoeken we nog de kerk. Het is van binnen een mooie kerk met veel glas in loodramen.

Om 21.00 uur zijn we weer in de refugio. We gaan direct naar bed.
Het gaat allemaal nog steeds goed. Eigenlijk probleemloos.

=====

Dag 19: 11 mei 2006. Hospital de O. – Rabanal del Camino: 38 km. cum. 542 km.

Om ca. 6.15 uur sta ik op. Een half uur later ben ik gereed voor vertrek. Michel wil eerst ontbijten. Ik doe dit ook. Om 7.15 uur vertrekken wij. Buiten het dorp komen we op een breed pad van gebroken puin. Het terrein is heuvelachtig. Michel begint direct weer druk te praten. Hij vertelt over zijn werk als Geoloog en vertelt, dat hij ook vaak moest vliegen met een klein vliegtuigje.

ik met een collega

Hij vertelt enthousiast over zijn belevenissen tijdens een sneeuwbus en mist. We komen uit bij een aangeklede pop, die een pelgrim uitbeeldt. We fotograferen de man.

Even later zien we een geraamte van een adelaar in een boom hangen.

Het wordt mooi weer. De jas gaat uit en de broek wordt ingekort.

Het is een mooie omgeving. Bossages, hei en dan weer akkers met graan.

uitzicht over

Astorga.

Op een moment krijgen we een overzicht van de stad Astorga. Dan hebben we zo'n 15 km. afgelegd. We kunnen de cathedraal al zien. De torens steken boven de andere bebouwing uit.

In een voorstadje van Astorga drinken we koffie. Jawel. De dames 100+ zitten ook aan de koffie, maar dan met gebak. Ze moeten er zelf ook om lachen.

We komen langs een ruïne. De ruïne is geheel overkapt door glas. De vloer is van mozaïek tegels uit de Romeinse tijd.

Dan komen we op het marktplaatsje. Hier staat een mooi stadskantoor.

Dan gaat de route langs het Bisschoppelijk paleis (Gaudi) en de cathedraal. Het zijn prachtige gebouwen. De gebouwen zijn weer afgesloten. Dus niet te bezoeken.

Voordat we Astoga verlaten komen we langs een kerk met karakteristieke vormen. Het lijkt wel een ontwerp van Le Corbusier.
Je kunt in een verdiept gedeelte kijken. Hier is op de wanden in mozaïek de pelgrimsroute uitgebeeld van Le Puy naar Santiago.

We lopen Astorga uit en komen weer in de natuur.

Na 5 km. komen we in Murias. Hier drinken we koffie.
Onderweg filosoferen we wat. Waarom lopen we de Camino? Wat voor mensen lopen de Camino? Wat doet het ons enz.?
Na Murias gaat het langzaam omhoog.
We lopen dan door Sta. Catalina de Somosa. Hier treffen we een verkoper aan. Hij verkoopt wandelstokken, schelpen en drinkcalabassen.

In het dorp drinken we nog wat en gaan apart verder.
Als ik het dorp uit ben, kom ik weer in de natuur. De route loopt naast een asfaltweg. Er komen nagenoeg geen auto's langs.

Ik kom in het plaatsje El Ganso. Het lijkt hier wel uitgestorven. De helft van de huizen ruïnes. Het ziet er triest uit. Ik zie ook helemaal geen mensen. Alleen zo nu en dan slapende honden.

Ik zie een aantal vogeltjes, die je bij ons niet ziet. Er schieten ook een paar hagedissen over het pad. Er zijn er wel van 20 cm. lang.

Hier zie ik ook weer veel zieke bomen. Het zijn allemaal eiken. De stam is bedekt met een groen/gele schimmel. Deze bomen hebben bijna geen bladeren. De kleur van de stam overheerst. Het ziet er triest uit. Ik vind het te triest om hier foto's van te maken. Om 15.30 uur arriveer ik in Rabanal del Camino.

De refugio ziet er goed uit. Ik wacht op Michel en laten ons inschrijven.

Binnen is het een prachtige refugio. Het is een particuliere refugio. Deze zijn wel wat duurder.

De refugio heeft een mooie keuken, mooi sanitair, etc.. Er is een binnenplaats, waar iedereen zit, zijn kleren wast en droogt.

Om 19.00 uur arriveren ook de dames 100+. Ze hebben meer gefietst dan ze van plan waren. Ik zie wel, als je goed eet, kom je verder.

Michel en ik gaan met enkele Fransen uit Bretagne eten in een restaurant in het dorp. Het gesprek is voor mij moeilijk te volgen. Ze zijn druk, praten ook nog een dialect.

Het eten is prima. Het hoofdgerecht is tong.

Er is in de refugio ook nog een Nederlandse man. Ik praat nog even met hem. Hij heeft een beenblessure. Hij moet van de dokter eigenlijk een paar dagen rust houden, maar dat wil hij niet. Ik beluister wel, dat hij ook niet goed voorbereid is gestart. Hij had een paar weekends geoefend met een vriend.

Om 21.15 uur ga ik naar bed en ga een onrustige nacht tegemoet, omdat een van de Duitse dames het halve bos omzaagt.

=====

Dag 20: zaterdag 13 mei. Rabanal de Camino - Ponferrada: 34 km cum: 577 km

Om 6.15 uur sta ik op. Het is al een flink gerommel. Iedereen wil vroeg weg.

Michel wil graag eerst ontbijten in de refugio. Ik doe mee.

Om 7.15 uur vertrekken we. Zodra we het dorp verlaten en richting de bergen gaan, moeten we flink klimmen. Het gaat vandaag van 1150 m. naar 1504 m. hoogte. **Cruz de Ferro.**

Het wordt erg mistig, als we hoger komen. De paden bestaan weer uit steenslag. Het is goed uitkijken, dat je je voet niet verstuikt.

We lopen door enkele verlaten dorpen. Zoals Foncebadon. Er staan alleen nog ruïnes en geen enkele woning is bewoond. Er is wel een barretje, wat ook niet meer is dan een ruïne. Vroeger was Foncebadon een belangrijke pleisterplaats voor de pelgrims. Hier was een kerk en een herberg. Zelfs werd hier in het jaar 1000 een Spaans Concilie gehouden. Het ziet er nu troosteloos uit.

Ik loop met een Australiër te praten. Als we boven op een berg komen, staan we vrij plotseling voor het Cruz de Ferro. Het is mistig. Het geeft het kruis wel iets mystieks. Het is een kruis op een houten paal van 5 á 6 m. hoog. Om de paal ligt een grote hoop stenen. Deze stenen zijn door pelgrims neer gelegd en zijn van huis meegebracht.

Ik leg ook mijn steentje op de hoop.

Vroeger was de steen een symbool van de last, die de pelgrims met zich droegen en waarvan ze zich konden bevrijden door hun pelgrimstocht naar St. Jacobus. Op een paaltje ligt een natuursteen plaatje met de tekst erin gefraïsd: "Dré Moors Baarle Nassau juni 2005". Ik maak er een foto van.

Michel wil verder.

Ik ga nog even langs het kapelletje bij het kruis. Daarna ga ik ook verder.

Het weer wordt steeds beter. De temperatuur stijgt behoorlijk.

Even na Cruz de Ferro loop ik weer door zo'n ruïnedorp. Hier is een souvenirwinkeltje.

Je kunt er gratis koffie en water krijgen, oftewel donativo.

De paden gaan nu weer steil naar beneden. In de buurt loopt ook een geasfalteerde weg. Op deze weg zie ik een bus rijden, die regelmatig stopt. Het lijkt erop, dat zij pelgrims komen bekijken.

De paden zijn heel gevaarlijk met de losse stenen.

In het dorp El Acebo drink ik koffie.

De natuur in en tussen de bergen is fantastisch. Veel verschillende kleuren landschap met veel bloemen.

Na het dorpje Riego de Ambros gaat het gevaarlijk steil omlaag. De rotsbodem is weggehakt en is plaatselijk spiegelglad. Het is nu gelukkig droog.

Tijdens de afdaling zie ik in de verte het dorp Molinesca liggen. Op het laatste stuk haal ik Michel weer in. Als het steil wordt, laat ik Michel vooruit gaan. Dat komt ook omdat ik regelmatig foto's wil maken.

Het is dalen van ca. 1500 m. naar 550 m. We spreken af in Molinesca wat te drinken en dan kunnen we ook overleggen waar we vandaag zullen stoppen. We drinken koffie op een terras in de schaduw. Het is erg warm geworden. We besluiten te lopen tot Ponferrada. Het nu pas 13.00 uur. Onderweg halen we een Australische jongen en een Duitse

vrouw in. We praten wat met hen.

Onderweg zien we nog een ooievaarsnest op de top van een hoogspanningsmast. Om 15.00 uur (na 7 km.) arriveren we in Ponferrada (ijzeren brug).

De refugio is snel gevonden. Het is een refugio, die hoort bij de kerk. Het ziet er perfect uit en heeft 180 slaappleatsen. Het zijn allemaal kamers met 2 stapelbedden. Dus we kunnen vandaag misschien redelijk rustig slapen.

Op de binnenplaats staat een monument van een Fin, die hier in 2002 is overleden.

Om 17.00 uur gaan Michel en ik wat boodschappen doen. We spreken af vanavond een Menu Peregrino te gaan eten. Michel wil eigenlijk liever zelf koken, maar ik vind het veel te druk in de keuken.

Als we in het restaurant zijn, verandert hij snel, want het menu is prima. Ik heb als voorgerecht spaghetti met gehakt en tomatensaus, hoofdgerecht vis met een paar frietjes en nagerecht natuurlijk yoghurt en de Tinto.

Om 21.15 uur gaan we terug naar de refugio. Onderweg spreken we af, dat we morgen naar Cacabelos zullen lopen. Michel heeft last van blaren op zijn hiel. Dat is maar 15 km lopen.

Ik schrijf nog in mijn dagboek en om 22.15 uur ga ik naar bed.

Het is buiten nog erg lekker weer. Iedereen zit buiten.

=====

Dag 21: 14 mei:Ponferrada – Trabadelo: 34 km.

cum. 610 km.

Om 7.00 uur sta ik op. Het is nu al warm buiten. De zon schijnt volop. Het zal nog erg warm worden vandaag.

Het was weer een onrustige nacht. Veel gesnurk en ander lawaai. Ik zal hier nooit aan wennen. Iemand kreeg zelfs om 23.00 uur nog een sms. Dat is niet normaal meer. Ik was er behoorlijk pissig over.

Michel en ik hebben de afspraak gemaakt, dat we maar ca. 15 km. lopen, vanwege de blaren op zijn hiel.

We gaan niet hard van start. Ik maak foto's van een oud kasteel annex klooster. Hier hebben vroeger de tempeliers gewoond. De tempeliers waren zeer hulpvaardig voor de pelgrims en waren ook actief tijdens de kruistochten. Ze waren zeer machtig. Te machtig voor een Spaanse koning. Hij had geld nodig voor zijn oorlogen. Daarom heeft hij al hun rijkdommen afgenomen en waren ze van de ene op de andere dag straatarm. Hierover zijn veel verschillende verhalen.

In het dorp Fuente Nevas drinken we koffie. Het wandelen gaat goed, ook met Michel.

Onderweg naar Cacabelos zijn veel wijngaarden. Er staat een kruisbeeld met aan een zijde de gekruisigde Jezus en aan de andere zijde de staande Jacobus.

Ik loop door Camponoraya. Boven de huizen torent een toren met reclame van een coöperatie van wijnprodukten.

In Cacabelos drinken we weer koffie. Het is nu 11.30 uur. Het gaat zo goed met Michel, dat hij toch door wil lopen, zodat we morgen naar El Cebrero kunnen. Ik wil dit ook. We besluiten door te lopen naar Trabadelo.

Onderweg zie ik nog een brief aan een routepaaltje met een boodschap in het Engels. Het moet van iemand zijn, die nogal spiritueel is aangelegd.

We gaan apart verder. Het is 8 km. naar Villafranco del Bierzo.

Wat is het toch een heerlijk weer vandaag. Ik denk zo'n 22 graden, weinig wind en volop zon. Ik voel me hier als God in Spanje.

Onderweg zie ik weer een kerkje met een aantal ooievaarsnesten.

Villafranca is een mooie plaats. Mooie kerken en veel mooie gebouwen. De stad ligt in een dal, zodat ik een mooi overzicht over de stad heb.

Het is moeilijk de route te vervolgen, omdat er ook een alternatieve route is, die hetzelfde is aangegeven.

Als ik de stad verlaat, ga ik meteen de bergen in, meer tussen de bergen. Het is een asfaltweg tussen de bergen. Het is hier verschrikkelijk heet. Het is in ieder geval beter dan regen. Hier kun je van genieten, maar niet van de regen.

Na ca. 5 km. kom ik in het plaatsje Pereje en drink er koffie en rust wat uit in een koel barretje. Pereja is een bergdorpje met een paar huizen en een bar.

Ik ga verder naar Trabadelo zo'n 4 km. verder.

Ik ben om ca. 15.30 uur in Trabadelo. Dit is ook al een bergdorpje met een kerk en een paar huizen.

De route gaat langs de refugio. Dus ik hoef niet te zoeken. Er is wel een tienda. Ik ga eerst wat inkopen doen voor morgen onderweg.

Michel is er nog niet. Even later komen de Australische jongen en het Duitse meisje ook in dezelfde refugio. Om ruim 17.00 uur arriveert Michel. Hij loopt met een paar Fransen, die ik al eerder heb gezien. Michel blijft in deze refugio en de andere Fransen gaan door.

Michel wil vandaag zelf koken. Dat komt goed uit, want er is geen restaurant in de buurt. Als we gaan eten, zit er ook een Nederlander, die in Frankrijk woont. We praten wat met hem. Hij loopt nu voor de 9^e maal een route naar Santiago. Hij is op diverse plaatsen gestart.

Later overleg ik met Michel, dat ik ook naar Fisterra kan lopen, als we op zaterdag in Santiago aankomen. Hij zou het geweldig vinden. We bekijken de nog te lopen afstanden. Het zou moeten kunnen lukken.

Morgen zal ik beslissen.

Na het eten drinken we in een bar nog koffie.

We gaan om 21.00 uur naar bed.

refugio in

Trabadelo.

Morgen op naar El Cebrero.

=====

Om 6.00 uur ga ik naar het toilet. Michel staat al gepakt en gezakt klaar voor vertrek. Ik ga me ook maar aankleden. We drinken nog koffie in de keuken en vertrekken om 6.45 uur.

Iedereen vertrekt zo wat gelijktijdig. Het is goed weer, een beetje fris.

Het wordt een pittige dag vandaag. Het wordt klimmen van ca. 800 m. naar ca. 1350 m. Dat is de berg Cebrero.

Het eerste gedeelte lopen we langs een hoofdweg. Het is niet prettig lopen met dat verkeer vlak langs je.

We drinken koffie in Vega de Valance. Het is een chauffeurscafé bij een hotel.

Het is er erg druk. Ik neem nog een sandwich mee voor onderweg, want ik heb te weinig brood bij me.

Bij Ruítelan verlaten we de hoofdweg en gaat het via bergweg langzaam omhoog. De weg is wel verhard.

Na enige tijd verlaten we ook deze weg en dan wordt het pas echt steil. Hoe hoger we komen, hoe slechter het pad wordt. Paden van natuursteenblokken, paden van grote grindblokken. Het wordt steeds lastiger.

De uitzichten worden steeds mooier. Prachtige panorama's. Het is bijna niet te geloven zo mooi het hier is. Ik hoop, dat de foto's weergeven wat ik hier zie.

We verlaten de provincie Leon en komen in Galicië. In deze provincie ligt Santiago.

Ik maak veel foto's. Dan kan ik intussen ook een beetje uitrusten en rondkijken. In een gehucht onderweg is een souvenirwinkeltje en je kunt er koffie drinken. Ik ontmoet hier een vrouw uit Etten-Leur. Zij woont aan de Moerdijkse Postbaan, maar woont ook in Canada.

Wat een schoonheid van de natuur. De bergen, de kleuren, de begroeiing, de differentiatie van vormen, etc. Geweldig.

Om ca. 12.00 uur bereik ik het plaatsje El Cebrero. Ook de top van de berg Cebrero. El Cebrero is erg toeristisch. Er staat een bus met Nederlanders, die een busreis maken door Spanje en Portugal. Ze komen hier naar de pelgrims "in het wild" kijken. Ze vinden het leuk, dat er een Nederlander tussen loopt en ik moet met hen op de foto.

Michel en ik drinken koffie in een bar en eten wat.

Om 12.45 uur vertrekken we weer. Eerst dalen we en later gaat het weer bergop. De uitzichten zijn weer adembenemend mooi.

We maken wat foto's bij een pelgrimsbeeld.

De Nederlander, die gisteravond bij ons zat te eten passeert ons nu. Hij heeft een trekkarretje voor zijn bagage. Daar heeft hij gisteren niets over verteld. Hij zei wel, dat hij de route volgt voor de fietsers. Het is nu wel duidelijk waarom.

Na enige tijd komen we een Nederlandse vrouw uit Zwolle tegen, die is gestart in Fisterra en loopt naar St. Jean Pied de Port. Michel maakt een foto van ons.

We lopen door kleine gehuchten met leuke kapelletjes. Het zijn weer bijna uitgestorven gehuchten.

Het blijft dalen en dan weer flink klimmen.

Net voor Alto Poyo is er weer een flinke klim. Hij is crimineel steil en het pad is verschrikkelijk slecht. Ik moet onderweg een keer rust nemen. De mensen, die achter mij komen, rusten hier ook. Dus het is wel een heel erg zware klim.

Als we de top bereiken, staan we midden in Alto Poyo. De refugio is ook vlak bij. Eerst even bijkomen op het terras met een cana. Zo denkt iedereen er over. Iedereen stopt hier en rust uit. Daarna gaan veel pelgrims nog verder. Wij blijven hier.

refugio.

Michel inspecteert de refugio. Hij keurt hem goed. Het ziet er ook netjes uit.

Na het douchen en kleren wassen, eten we met 2 Fransen.

Na het eten bespreek ik met Michel, dat ik ook doorloop naar Fisterra.

Als we zaterdag in Santiago aankomen, kunnen we zondag, maandag en dinsdag naar Fisterra lopen. Woensdag met de bus terug naar Santiago en 's avonds Corrie van het vliegveld ophalen.

Om 20.15 uur ga ik naar bed, want ik ben toch moe. Slecht geslapen en een zware dag.

Dag 23: 16 mei 2006. Alto Poyo – Saria: 44 km.

cum. 637 km.

Om goed 6.00 uur sta ik op. Het was koud vannacht. Alto Poyo ligt op ca. 1340 m. Vandaag gaan we naar Saria. Saria ligt op een hoogte van ca. 450 m.. Dus het wordt vandaag een dag van dalen, ca. 900 m.

Als ik vertrek is het mooi weer. Een beetje fris. De lucht is kraakhelder. Dus het kan een mooie dag worden.

We dalen flink, soms wel erg steil naar beneden. Dan heb ik veel plezier van mijn stokken. Daar kun je goed mee afremmen, anders krijgen mijn knieën en spieren het flink te verduren. De paden zijn weer moeilijk te belopen. Weer veel stenen. Opletten!!

Ik kan nergens koffie drinken. In de dorpjes of gehuchten zijn geen barretjes. Dit duurt tot we in Triacastela zijn.

Voor Triacastela gaat de helderheid van de lucht over in mist. Als we meer dalen wordt de mist minder.

In Triacastela kunnen we koffie drinken, waar we om 9.30 uur zijn.

Hier staat een mooi kerkje, maar het is weer gesloten, zoals bijna overal.

Als we verder gaan, blijkt, dat Michel zijn hoed in de bar heeft laten liggen. Hij gaat niet terug.

Na Triacastela zijn er 2 mogelijkheden voor de route. Een route gaat langs een snelweg en een andere route gaat door de natuur en loopt door Samos en is veel mooier, maar 11 km. langer. We kiezen toch voor de laatste.

We lopen een tijdje langs de snelweg. Na een paar km. gaan we van de weg af. We lopen langs beekjes en onder bomen in de schaduw tegen berghellingen. Het is heerlijk wandelen hier. Het gaat wisselend bergop en bergaf.

Tussen San Cristobal en Samos drinken we koffie. Michel wil op eigen tempo lopen en gaat na 1 kop koffie al weg. Ik neem nog een koffie.

Als ik gereed ben voor vertrek komt Michel terug. Hij is helemaal in paniek. Hij is zijn camera kwijt. Wat zal zijn vrouw Isabella wel niet zeggen? Hij is helemaal de weg kwijt. We zullen teruglopen tot een brugje, waar we foto's hebben gemaakt. Het is zo'n 3 km. terug.

Ik stel voor, dat hij teruggaat en ik dan op de rugtassen pas. Het heeft geen zin om met zijn tweeën met zware rugtassen terug te lopen.

Als hij weg is, voel ik eens in zijn tas of het toestel toch niet in zijn tas zit. Plotseling zie ik zijn fototoestel aan zijn tas hangen.

Ik neem zijn fototoestel en loop hem tegemoet. Het duurt wel zo'n 20 minuten voor hij terugkomt. Ik steek het fototoestel omhoog als hij er aan komt. Als hij het toestel ziet, wordt hij helemaal dol van blijdschap.

Hij vindt mij een echte vriend. Ik zeg tegen hem, dat ik zijn engelbewaarder ben.

Daarna loop ik alleen verder.

De omgeving blijft hetzelfde. Ik loop over paden langs berghellingen. Soms in de schaduw, soms in de zon. De natuur is mooi groen, echte lente. Het moet hier toch wel regelmatig regenen.

Ik kom in Samos. In dit dorp passeer ik een tienda. Ik koop wat eten en batterijen en neem een ijsje, dat ik buiten op een bank opeet.

Michel komt er ook aan. Hij neemt ook een ijsje. Hij is nog steeds dolgelukkig.

Samen lopen we door Samos. We lopen langs een klooster. Het is pas om 14.00 uur geopend. Dit is weer te laat voor ons.

Na Samos lopen we langzaam dalend, richting Saria. Het is erg warm geworden. Ik kom weer door gehuchten met lieve kapelletjes, zelfs met een heel mooi interieur. De natuur blijft ook hier mooi. Het is wel 11 km extra, maar het is de moeite waard.

We lopen weer in eigen tempo verder. Het zijn ook hier hele kleine dorpen met weinig inwoners. Het lijkt steeds of de tijd hier 100 jaar heeft stilgestaan.

Om ca. 16.00 uur bereiken ik Saria. Het is een lange weg naar en door Saria. En het is bloedheet. Ik passeer een informatiekantoor voor pelgrims. Ik krijg een plattegrond, waar men op aangeeft de plaatsen van de refugio's. De refugio naast de kerk is vol. Dus ga ik naar een andere, waar nog volop plaats is. Het is een mooie refugio. Hier kunnen we ook eten vanavond.

Ik loop terug naar de weg en wacht op Michel. Om 17.00 uur komt hij aan. Hij is blij, dat hij mij ziet.

Na het douchen en kleren wassen doen we boodschappen en drinken een cana.

Om 19.00 uur kunnen we eten. Na het eten gaan we bellen en emailen.

Om 21.15 uur ben ik terug in de refugio. Ik ga op het dakterras mijn verslag schrijven.

Ik leg Michel uit, dat hij vóór vertrek eerst moet controleren of hij niets vergeet. Hij noemt op wat hij moet controleren. Het zijn 8 onderdelen, zoals hoed, wandelstok, fototoestel, etc. Nummer 8 ben ik...

Om 22.00 uur ben ik klaar en ga naar bed.

Even later maakt Michel mij wakker, want zijn sokken hangen niet meer aan de waslijn.

Sjonge. Weer iets om te controleren.

Ik kan hier niets mee en probeer toch weer in te slapen.

=====

Dag 24: 17 mei 2006. Saria – Ventos de Naros: 34 km.

Cum. 715 km.

Om 6.45 uur vertrekken we. Michel heeft zijn sokken weer gevonden. Hij had ze eerder op de avond al van de waslijn gehaald.

Nu is hij zijn stok weer kwijt. Ik word er een beetje moe van. Telkens is er wel iets anders, wat hem paniekerig maakt. Hij heeft weer niet goed gecontroleerd.

Na zo'n 4 km. kunnen we koffie drinken. Dat is elke morgen toch wel belangrijk voor mij.

Michel wil in eigen tempo lopen. Dus gaat hij na een kop koffie al gauw verder.

Het gaat vandaag van 250 m. hoogte naar 450 m. hoogte in Brea.

De paden zijn over het algemeen slecht begaanbaar.

Ik loop nog een tijdje met een Belg. Hij woont in de buurt van Brussel. Zijn vrouw en zijn dochter voegen zich vandaag bij hem. Dat zal zijn in Portomarin. Dan lopen ze met zijn drieën naar Santiago.

Het loopt lekker vlot.

Ik loop door veel dorpen en gehuchten. Het valt me op, dat ik de laatste week steeds meer honden zie, die aan kettingen bij huizen liggen of op erven achter gaas. Ze zijn erg agressief en gaan vreselijk te keer. Ik ben bang voor ze, ondanks ze aan kettingen liggen of achter gaas lopen.

Ze gaan vreselijk tekeer.

In Brea passeer ik de 50 km. paal. Wat gaat het de laatste tijd toch snel. Mijn conditie blijft goed. Alhoewel ik de 44 km. van gisteren nog wel voel.

Het was ook erg warm.

Na een uur samen gelopen te hebben neem ik afscheid van hem en loop ik door. Even later word ik opgehouden door een herder met een kudde schapen en koeien.

Vanuit de bergen zie ik Portomarin al liggen. Het is een redelijk grote stad.

De stad ligt aan een meer. Deze stad is gedeeltelijk verplaatst door de aanleg van een stuwmeer. Ik heb er vroeger iets van op TV gezien.

Ik loop over een lange brug naar de stad. De route leidt naar de kerk. De buitenzijde is niet speciaal en de binnenzijde al helemaal niet. Daarom is hij waarschijnlijk ook open.

Er zit iemand voor een refugio. Ik ga bij hem zitten en eet mijn brood. We praten in het Engels. Het blijkt een Belg te zijn, die zo'n 25 km. van Maastricht woont. Dus schakelen we snel over op Nederlands.

Hij is 74 jaar oud. Hij heeft zijn voet verzwikt tijdens het afdalen van de Cebrero. Het is al de 5^e keer, dat hij de Camino loopt. Het is een dappere baas, vind ik. Hij is vandaag vanwege zijn blessure met de bus naar Portomarin gereden.

Ik vind Portomarin niet geweldig.

Als ik Portomarin heb verlaten via een voetgangersbrug gaat het weer flink stijgen. Niet erg steil, maar toch lastig vanwege de lengte en vooral ook de warmte. Ook waarschijnlijk de vermoeidheid van de etappe van gisteren.

Ik zie geen medepelgrims. Ik denk, dat veel pelgrims in Portomarin blijven. Het is erg warm. Ik schat toch wel boven de 30 graden. Ik kan ook niet veel in de schaduw lopen. Dat scheelt ook veel. Na enige tijd passeer ik een man en later nog een vrouw. Op een picnicbank eet ik mijn brood en rust even uit. De man en vrouw stoppen hier ook. Het is van hier nog ongeveer 6

km. lopen naar Ventas de Naron.

In Castromayor kom ik langs een bar. Ik kan hier nog een café con leche nemen. Hier zitten 2 Spaanse meisjes. Ze wonen en werken op de Canarische eilanden, in Fuentaventura. Ze spreken goed Duits. Ze werken in de toeristische sector. Ze hebben geen haast. Vandaag zijn ze gestart in Portomarin en willen vandaag naar Palais de Rei lopen.

Ik ga verder. Ik passeer een refugio, maar ik wil naar Ventas. Dat heb ik ook met Michel afgesproken. Dus ik loop door. Ik had wel verwacht, dat ik Michel nog wel zou zien. Om ca. 15.30 uur arriveer ik in Ventas de Naron.

De refugio is een privérefugio. Er zijn 18 slaappleatsen, waarvan er 3 bezet zijn. De andere gasten zijn Oostenrijkers, die al vroeg aan de wijn zitten.

De refugio ziet er redelijk uit.

De Duitse vrouw komt ook nog langs, maar de refugio voldoet niet aan haar wensen en gaat verder.

Om 17.30 uur heb ik gedouched, mijn kleren gewassen en ga mijn dagboek schrijven.

Michel is nog niet gearriveerd. Hij zal ook niet meer komen. Ik verwacht, dat hij bij de vorige refugio is gestopt.

Er komen geen pelgrims meer bij.

Om 18.30 uur begint het erg hard te regenen. Ik kan mijn was nog net op tijd binnen halen.

De Oostenrijkers gaan om 19.00 uur naar bed. Ze hebben genoeg gegeten en teveel gedronken.

Om 20.00 uur kan ik mijn pelgrimsmenu gebruiken in de refugio. Ik ben de enige gast om te eten. Het pelgrimsmenu bestaat vandaag uit soep, een dun koteletje met een paar frietjes en een vruchtenyoghurt als nagerecht.

Om 21.00 uur ga ik naar bed. Ik kan maar moeilijk mijn slaap vatten.

=====

Dag 25: 25 mei 2006. Ventas de Maron – Melide: 28 km.

Cum. 743 km.

Om 6.00 uur gaat het licht al aan. Voor mij het sein om ook op te staan.

Om 6.30 uur vertrek ik. Het is buiten vochtig en fris.

Het pad gaat door heidevelden.

Al vrij snel zie ik de eerste eucalyptusbomen. De bomen hebben meestal een kale stam. De kleur van de bladeren is rood. De bomen of bladeren hebben een heerlijke geur. Het is bekend, dat er onder de eucalyptusbomen practisch geen begroeiing is. Ook insecten, muizen en andere dieren komen onder de bomen niet voor. De bladeren zijn zeer giftig. Er ligt een dikke laag bladeren onder de bomen.

Onderweg zie ik een kruisbeeld met aan een zijde de gekruisigde Jezus en aan de andere staat Maria. Deze kruisbeelden heb ik hier al veel gezien in Spanje. Deze kruisbeelden worden Cruceiro genoemd.

Na zo'n 5 km. kan ik in Eirexe koffie drinken.

Ik loop langs een kerkhof. Aan de straatzijde staat een granieten wand met kasten, waarin urnen zijn opgeslagen. Ook staan de namen van de overleden personen gegraveerd in het natuursteen.

Ik loop door de dorpen Portos-Robrero en O Rosario.

Ik loop door beekdalletjes, waarin grote stapblokken zijn aangebracht, omdat je anders je voeten niet droog houdt. In Palas de Rei drink ik nog een keer koffie.

Na Palas de Rei zie ik regelmatig kleine gebouwtjes met een granieten ondersteuning. Het lijken een soort schuurtjes. Deze gebouwtjes worden gebruikt

voor maïsopslag (horeos). Volgens zeggen staan de gebouwtjes zo hoog om te voorkomen, dat de maïs door ratten en muizen wordt opgegeten.

De eucalyptusbomen worden steeds hoger en talrijker.

Ik wordt gepasseerd door 2 ruiters. Zij zijn ook onderweg naar Santiago.
Het landschap wordt steeds vlakker. Er ligt hier meer omgeploegd land. Ik zie een koestal, waarin koeien machinaal worden gemolken. Dit heb ik hier niet eerder gezien.
Ik passeer een paar keer de Duitse vrouw (Sabine), die gisteren in de refugio was komen kijken en niet geschikt voor haar vond. Ze gaat ook naar Melide.(als het maar geschikt voor haar is).

Ik kom door het gehucht Casanova

Op grote afstand zie ik Melide liggen. Het is dan nog wel minstens een uur lopen.
Ik loop de hele stad door om de refugio te bereiken.
Om ca. 12.30 uur sta ik voor de refugio. Hij is nog gesloten. Er zijn 6 mensen voor mij.
Iedereen heeft zijn rugtas op volgorde van aankomst naast de deur gezet.

De refugio gaat om 13.00 uur open.

Om 13.00 uur arriveert ook Michel.

Ik hoef vandaag niet te wassen. Dus ben ik na het douchen snel klaar.

Michel en ik gaan eerst geld pinnen en daarna Pulpo a la Callega eten. Het is een inktvis, die in stukjes wordt geknipt en met kruiden en sausjes op smaak wordt gebracht.

Er zijn restaurants, die gespecialiseerd zijn in Pulpo.

Michel had een e-mail gekregen van een vriend , die had gezegd, dat we dat moesten eten. Het zou heerlijk zijn. Het is een Galisisch gerecht.

We krijgen het geserveerd met wijn. Het valt niet mee. Ik vind het in ieder geval niet lekker. En laat daarom meer dan de helft staan.

Het restaurant zit vol met mensen en ze eten allemaal Pulpo.

Pulpo wordt klaargemaakt

In hetzelfde restaurant is ook een internetcafé. Dus we maken er gebruik van om nog wat te mailen.

Ik krijg een e-mail van Corrie, waarin staat, dat zij met Ine op 24 mei om 23.40 uur zal arriveren op het vliegveld van Santiago.

Het is nu nog 50 km. naar Santiago. Het gaat wel erg snel de laatste tijd. Ik kan me nu niet voorstellen, dat ik al 31/2 week onderweg ben. Het gaat allemaal zo voorspoedig, geen blessures, goed weer, weinig bemodderde paden, alleen bijna dagelijks slecht slapen door het gesnurk. Heel mooi om dit te kunnen meemaken.

Na mijn aankomst regent hier de rest van de dag regelmatig

Vanmiddag zag ik in de stad een auto stoppen. Er kwamen 2 mensen uit. Zij maken de kofferbak open, halen de rugtassen en wandelstok eruit en lopen naar de refugio, zo'n 500 m. verder. Ze hebben in ieder geval een goedkope overnachting. Dit is ook de Camino.

De refugio is een oud gebouw. Dat is overal aan te zien. Het is al lang geleden, dat het gebouw een opknapbeurt heeft gehad. Het ziet er in de refugio oud en rommelig uit.

Melide is een knooppunt van pelgrimswegen.

's Avonds gaan we eten in een restaria. We eten spaghetti vandaag.

Om 21.30 uur ga ik naar bed.

Morgen de op een na laatste dag naar Santiago.

=====

Dag 26: vrijdag 19 mei 2006. Melide – Arca de Pino: 32 km. Cum. 775 km.

Om 6.30 uur vertrekken Michel en ik.

We lopen al snel verkeerd en moeten zo'n 500 m. teruglopen. Het blijft altijd opletten. Je kunt nooit op de automatische piloot lopen.

We lopen weer door eucalyptusbomen. Wat ruiken deze bomen toch heerlijk. Ik zou hier op een bank willen blijven zitten en de lucht willen opsnuiven.

We kunnen koffie drinken in Ribaso. Het is dan al 10.00 uur.

De paden zijn wisselend dalend en stijgend. Het is een erg groen gebied met bossen en landbouw. De landbouw bestaat in hoofdzaak uit gras en graan. Je kunt zien, dat het hier veel regent.

We lopen door de dorpen Peroxa, Salced en Santa Irene.

In Calle drinken we nog een keer koffie en ik bestel een tortilla. Als hij geserveerd wordt schrik ik even. Hij heeft een diameter van 25 cm. en is wel 4 cm. dik. Een Engelse vrouw moet er ook om lachen. Het is een grote worsteling om de helft op te eten.

Als ik de halve sandwich op heb, is Michel

al weg. Ik ga ook verder.

Ik begin me nu eigenlijk pas goed te realiseren, dat ik morgen in Santiago arriveer. Dan is het eigenlijk voorbij. Dat ik doorloop naar Fisterra is een extra'tje, maar doet er eigenlijk niet toe. Het is een geweldige wandelvakantie.

Ik heb er veel van genoten. De rust, die je onderweg hebt, het gemis van de dagelijkse beslommeringen, geen krant, geen TV, etc., etc.. Heel veel tijd en geen haast.

Ik merk ook aan de andere pelgrims, dat het ook voor hen bijna voorbij is. Iedereen is minder spraakzaam en de begroetingen onderweg zijn ook minder enthousiast. Iedereen is al bezig met het beëindigen van zijn tocht.

Ik passeer de twee ruiters van gisteren. Ze zijn bezig aan de hoeven van de paarden.

Het weer is vandaag een stuk minder. De temperatuur is zo'n 15 á 18 graden. Maar het blijft goed wandelweer.

Ik zie vandaag weer een aantal kettinghonden met die verschrikkelijke grote tanden en veel geblaf. De engerds.

Om ca. 14.30 uur loop ik Petrouzo Arca binnen. Deze plaats heeft 2 namen. De andere naam is Arca de Pino.

Om ca. 15.00 uur ben ik bij de refugio.

Het is weer een gemeenterefugio. Meestal zijn de gemeenterefugio's oud, kil, met oud sanitair en koud water.

Michel komt om ca. 15.30 uur binnen. Hij is een gedeelte verkeerd gelopen, want ik ben hem niet gepasseerd.

Na aankomst de gebruikelijke rituelen, zoals douchen, scheren, kleren wassen en dagboek schrijven.

Ik probeer bij de kruidenier te mailen, maar ik ben te laat met verzenden, omdat het geld op is. Dus mislukt.

In afwachting van het eten zit ik met een Engelse vrouw te praten. De vrouw begint over de grote tortilla, die ik vanmiddag had. Als ze dat vertelt, herken ik haar weer. Zij was de vrouw, die begon te lachen, toen de tortilla werd geserveerd.

Ik doe nog wat boodschapjes.

Michel en ik gaan in een nabij gelegen restaurant eten. Het zit vol pelgrims. Een Duitse vrouw komt nog even bij ons kletsen.

De Canadese vrouw, die ik vaker ontmoet heb, is hier ook weer. Ik heb ze een week niet gezien.

Om 21.30 uur ga ik naar bed.

Ik realiseer mij, dat morgen de laatste dag naar Santiago is.

=====

Dag 27: 20 mei 2006. Arco de Pino – Santiago: 20 km.

Cum. 783 km.

Iets voor 6.00 uur sta ik op. Veel gesnurk vannacht.

Als ik mijn tas op de gang zet, zit Michel al te wachten. Om goed 6.15 uur ben ik klaar voor vertrek.

Ik zie mensen in de weer met regenkleding en bemerk nu pas, dat het buiten flink regent, zoniet giet.

Ik doe ook mijn poncho aan. Ik heb er een hekel aan, want onder de poncho wordt je net zo nat als van buiten door de condens.

We wachten nog even, maar het mindert niets. We gaan op pad in de stromende regen. Het is nog hartstikke donker.

Er zijn al veel mensen op pad. We willen op tijd in Santiago zijn. Als we voor 12.00 uur in het pelgrimskantoor zijn geweest voor de Compostela, worden we genoemd tijdens de pelgrimsmis.

Door de donkerte lopen we nog een stuk verkeerd.

Het wandelen gaat goed. Het duurt tot 7.30 uur, voor het licht wordt.

Het gaat door bossen en langs wegen. Het blijft maar regenen. Het water gutst van de hellingen af. Het loopt gewoon in mijn schoenen. Mijn voeten worden drijfnat en onder de poncho ben ik ook kletsnat van het zweten.

We lopen met een groep van zo'n 8 man. Dit heb ik niet eerder gedaan. Er wordt niet gesproken. Iedereen probeert zich te verstoppen onder zijn regenkleding en is met zichzelf bezig.

Het is toch vandaag voor iedereen het laatste stuk weg naar Santiago. Voor enkelen het einde van 3 of meer maanden onderweg. Voor anderen 4 of meer weken. Iedereen loopt met zijn gedachten. Onder de regenkleding wordt toch nagedacht over de voorbije periode.

Voor iedereen is het een afsluiting van voorbereiding, training en de Weg. Veel gedachten zijn tijdens het alleenzijn gepasseerd. Het wordt een afsluiting van een grote ervaring.

We lopen langs het vliegveld, later langs de laatste refugio op de Monto Gozo op 5 km. van Santiago. Deze refugio heeft ca. 800 slaappleatsen. Dit complex was het onderkomen voor gasten tijdens het bezoek van de paus aan Santiago in de jaren 90. Daarna is dit onderkomen geschikt gemaakt voor gebruik als refugio.

Om ca. 9.00 uur arriveren we in een voorstadje van Santiago en drinken we koffie in een bar. Er zijn alleen doornatte pelgrims binnen. Het smaakt heerlijk.

Na de koffie gaan we snel verder.

Michel loopt voorop. Hij heeft er zin in, zegt hij. Hij houdt van regen (???).

Om ca. 10.00 uur lopen we Santiago binnen en komen in het centrum door de Porta do Camino (Poort van de St. Jacobsroute).

De regen blijft met bakken uit hemel vallen.

De straten zijn leeg. Iedereen zit binnen. Het is geen ontvangst als bij de 4daagse van Nijmegen. Hoe kan het ook anders. Per dag komen er misschien in deze periode wel een paar honderd pelgrims in Santiago aan en in de periode van juli/augustus

zelfs zo'n 800 per dag.

Santiago de C.

Om ca. 10 30 uur arriveren we bij de cathedraal. Het plein is leeg. Het regent pijpenstelen. Wat een ontvangst heeft St. Jacobus voor ons geregeld. Hier staan we nu doornat van top tot teen met onze poncho's. De Canadese vrouw tikt mij op de schouder. We feliciteren elkaar. Zij maakt een foto van Michel en mij op het plein voor de kerk.

We zijn er. De entourage valt tegen. Door het slechte weer. Het is een aankomst, die je niet in de sfeer brengt, die bij zo'n aankomst hoort. Het is het einde van een hele periode, die bij velen een geweldige afronding is.

We gaan de kerk binnen. We strelen de pilaar en steken ook onze hand in de opening. De pilaren zijn op deze plaatsen uitgesleten en gepolijst glad. We nemen even plaats op een bank en laten onze gedachten gaan.

Na het verlaten van de kerk gaan we naar het pelgrimsbureau. In het pelgrimsbureau zijn wij de enige pelgrims. We worden heel beleefd geholpen. Een juffrouw controleert onze pelgrimspas serieus. Het blijkt accoord te zijn. Ook moeten we een formulier invullen met vragen over onze pelgrimage. Dan krijgen we onze Compostela. Ik neem er een kokertje bij, zodat hij netjes en droog blijft.

Compostela

Ik neem ook de informatie mee voor de route naar Fisterra. We hebben nog steeds onze natte rugtas bij ons.

Michel boekt hier ook zijn terugreis met de bus.

We gaan nu weer naar de kerk. Het is bijna 12.00 uur. De kerk zit vol. We zien geen lege plaatsen. Een juffie wijst ons 2 plaatsen op de grond aan de zijkant. De pelgrims, die met de bus zijn aangekomen zitten in de banken. Wij zitten op de grond met onze doornatte rugtas nog bij ons. Jacobus heeft er voor gezorgd, dat het geen glorierijke ontvangst is.

We zijn toch pelgrims.

Als we zitten begint de kerkdienst. Het is een H.Mis met 5 Heren. Het zingen gebeurt in het Latijn. De gebeden zijn in het Spaans.

De pelgrims, die vandaag zijn aangekomen, worden per land genoemd en uit Spanje per provincie of per stad. Er zijn 2 Nederlanders aangekomen vandaag.

Wij zitten dus aan de zijkant op de grond. Alle pelgrims zitten aan de zijkant.

In de buurt van het altaar hangt op ca. 5 m. hoogte het wierookvat, 65 kg. zwaar.

Het is een hele plechtige dienst. Voor veel pelgrims is dit een emotioneel moment. Dit moment heeft bij iedereen lang in de gedachten gespeeld. Het is nu zover. Als je om je heen kijkt, zie je dat het voor veel mensen heel veel betekent om hier te zijn.

De liederen, die gezongen worden komen mij nog wel bekend voor, zoals het Kyrie, Santus, etc..

Een priester komt langs voor de communie-uitreiking.

Tegen het eind van de dienst laat men het wierookvat zakken. Een priester doet met een kolenschop wierook op het vuur. Het ruikt meteen. Het ruikt hetzelfde als in de tijd, dat ik nog misdienaar was. 3 Helpers brengen elk aan een touw het wierookvat in beweging. Het gaat zwaaiend door de kerk, gevolgd door een enorme wierookpluim, zoals ik eerder op foto's en video heb gezien. Dit is Santiago en dit gebeurt al eeuwen op deze wijze. Ik probeer er wat foto's van te maken.

Het valt me op, dat er mensen zijn, die met foto- en filmcamera's rondlopen tijdens de dienst. Dit hoort niet.

Na de mis gaan Michel en ik naar het Seminar Menor. Dit is onze refugio en het is nog gedeeltelijk in gebruik als seminarie, waar priesters worden opgeleid.

Het is een groot gebouw met zo'n 200 slaapplekken. Het ziet er verzorgd uit. Er zijn hele grote slaappalen, gedeeltelijk met stapelbedden. Van de bedden is 30% bezet.

Michel zegt, dat hij niet door wil naar Fisterra. Hij is de regen beu. Ik wil afwachten wat het weer morgen doet. Het is maar 22 km. naar Neigrera. Dus we hoeven niet persé vroeg te vertrekken.

Nadat we ons geïnstalleerd hebben in de refugio gaan we terug naar het centrum. We willen wat eten, want we hebben honger.

Na het eten lopen we door het centrum en gaan weer naar het kerkplein en lopen daar wat rond en gaan tevens de kerk nog eens van binnen bekijken.

Om ca. 20.00 uur gaan we terug naar de refugio. Ik wil, als het weer een beetje redelijk is, toch naar Fisterra gaan.

Om 21.00 uur gaan we slapen.

=====

Dag 28: 21 mei 2006. Santiago – Neigrera: 22 km.

Cum. 817 km.

Als ik wakker word regent en waait het weer verschrikkelijk. Ik ga nog eens buiten kijken. Nee, dit wordt niets. Ik wacht af en zal rond het middaguur beslissen.

Ik wil ook in de voormiddag het hotel regelen, zodat dit geregeld is voordat ik eventueel naar Fistera ga.

Er vertrekken toch een aantal mensen door de regen. Dat doet mij pijn, dat ik nog niet ga. Om 9.00 uur gaan we in de stromende regen naar het centrum. We drinken samen koffie en praten nog over het eventueel verder gaan. Als het weer beter wordt, voelt hij er ook wel voor. We gaan apart de stad in.

Ik ga naar de cathedraal en bekijk deze nog eens van binnen. Er is een mis bezig. Iedereen loopt er gewoon tussendoor. Ik begrijp hier niets van.

Daarna koop ik nog wat kaarten, die ik onder het genot van koffie schrijf en later op de post doe.

Ik ga naar het Toeristenbureau. Ik krijg een lijst met hotels in het centrum. Bij het 3^e hotel lukt het. Het is hotel Casa Nostra. Ik kan de kamers nu niet van binnen zien, omdat ze bezet zijn. Het hotel ziet er wel netjes uit, dus het zal wel goed zijn.

Om 12.00 uur zie ik Michel bij de kerk. We gaan samen wat eten. Er zit naast ons in het restaurant een Nederlands stel uit Alkmaar. Ze zijn met de bus. Ze vinden de Camino heel interessant. Ze rijden a.s. vrijdag weer naar huis.

Michel en ik besluiten door te gaan naar Fistera. Het weer is wat opgeklaard.

We gaan terug naar de refugio en vertrekken om ca. 14.00 uur, gepakt en gezakt, naar Neigrera.

We lopen langs de cathedraal. Het weer is nu een beetje wisselvallig. Ook een Canadese vrouw vertrekt nog.

We lopen de stad uit en komen weer in de natuur. Het is een bos met een breed pad van puin. Er staan bomen met daaronder struiken en wilde varens.

Na de bossen lijkt het alsof we langs Santiago lopen. Het is of we net Santiago hebben verlaten.

Het landschap verderop lijkt wel op Bretagne. Het is een golvend landschap met weilanden en akkerbouw. Het lijkt ook wel op Limburg, landbouw, bossages en landbouw.

Het is wel een verschil met de route vóór Santiago.

Het gaat weer regenen. Ik doe mijn poncho aan. Michel loopt intussen door. Ik zal hem weer wel inhalen.

Na een kwartier is het weer droog. De zon gaat zelfs schijnen. Poncho weer uit.

Het blijft wisselend.

In Trasmonte kom ik langs een Tienda. Ik koop hier wat water en koeken.

Er is een hoofdweg, waar ik regelmatig op loop. Soms moet ik er links af, soms rechts. Steeds kom ik weer terug op de hoofdweg.

Om 17.30 uur arriveer ik in Neigrera. Het is een grote plaats. De refugio is buiten de stad. Michel is al gearriveerd.

We zijn blij, dat we toch doorgedaan zijn.

Eerst gaan we een cana drinken.

We eten vanavond een pelgrimsmenu in de stad en gaan om 21.00 uur slapen.

=====

Dag 29: 22 mei 2006. Neigrera – Oliveiroa: 35 km.

cum. 852 km.

Om 7.00 uur vertrekken we weer. We drinken cafe con leche in Neigrera. Daarna gaan we op eigen tempo verder.

Ik loop door kleine dorpjes en zie nu overal opslagschuurtjes (hóreos) voor maïs

Ik kom in de plaatsen Vilaserio, Maronas en Corson. De plaatsen zijn wel pittoresk.

Mooie kapelletjes en kerkjes.

Het is een mooie natuur.

Ik drink onderweg een paar keer koffie. Michel zie ik de hele dag niet meer.

De paden zijn niet overal goed. Er zijn veel grindpaden.

Er is hier veel landbouw en het ziet er fris groen uit.

Om ca. 14.30 uur arriveer ik Oliveiroa.

refugio

In de refugio is nog plaats genoeg. Ik moet op het bovenste bed, omdat de benedenbedden bezet zijn.

Ik ga douchen, scheren, wassen en dagboek schrijven. Het is erg koud. Ik hoop, dat de was nog droog wordt.

In het dorp is geen restaurant, geen supermercado en geen tienda. Er is wel een bar waar ik een sandwich kan kopen.

Ik ga naar de bar en eet een sandwich en drink een cana.

Als ik terug ben ga ik mijn dagboek schrijven.

Michel is nog steeds niet gearriveerd. Hij zal toch niet verdwaald zijn? De bewegwijzering was vandaag niet te best.

Het is koud binnen en buiten.

Om 21.00 uur ga ik naar bed. Morgen de echte laatste 35 km naar Fisterra.

Om 22.00 uur komen er nog een aantal zeer luidruchtige Spanjaarden binnen.

Ik val toch in slaap.

=====

Dag 30: 23 mei 2006. Oliveiroa – Fisterra: 35 km.

cum. 875 km.

Om 6.30 uur vertrek ik. De Spanjaarden zijn al weg.

Het is droog weer.

Ik moet van begin af al behoorlijk klimmen. Ik moet een paar bergen over.

In 1 uur leg ik ca. 6 km. af. Het gaat goed.

Rond 8.00 uur begint het te regenen. Ik doe mijn poncho aan.

Op eens houdt de toch al schaarse bewegwijzering op. Ik loop een paar keer terug.

Ik weet echt niet waar ik ben. Alleen dat ik in de bergen ben en dat het regent en flink mistig is.

Ik besluit de noord/west richting aan te houden tot ik een dorp tegenkom.

Het duurt erg lang. In een klein gehucht zie ik een bar. Dus dan maar een cafe con leche en de route vragen. Ik vraag aan de barvrouw de Camino Fisterra. De vrouw wijst mij de weg en geeft mij de indruk, dat ik vlak bij de route ben.

Ik ga op pad en 500 m. verder vraag ik weer de route aan een boerin. Zij geeft mij ook de indruk, dat ik er vlak bij ben.

Ik kom bij een hoofdweg en volg deze in westelijke richting. Na een paar km. vraag ik weer naar de Camino. De man zegt, dat ik op de Camino ben. Nu begrijp ik het. De mensen denken, dat ik de weg vraag naar Fisterra. Zij kennen de pelgrimsroute niet. Er zijn ook maar weinig mensen, die de route lopen naar Fisterra.

Ik weet nu, dat ik richting Fisterra loop. Dat is al belangrijk.

Ik zie, dat deze weg ook op mijn kaartje staat. Als ik deze weg blijf volgen, dan kom ik toch op de Camino uit. Die kruist deze weg nabij Cee. Ik zie op de verkeersborden ook het stadje Cee staan. Dus de richting is goed. Het is nog ca. 12 km. naar Cee.

Ik concludeer, dat ik niet veel extra heb gelopen, ondanks ik in de bergen verdwaald ben. Het is wel saai. Ruim 12 km. langs een hoofdweg te lopen.

Als ik van een binnenpad op een parkeerplaats komt, staat er een Nederlandse motor met bestuurder. Ik spreek de man aan. Hij is zeer verbaasd, dat er een Nederlander uit de bosjes komt en hem aanspreekt. Binnen enkele minuten zijn er 4 motorrijders. Ze zijn allemaal verbaasd. Ze kennen de Camino niet. Ik moet met hen op de foto.

Het weer is weer opgeklaard. De zon schijnt zelfs volop.

Inderdaad in Cee zie ik weer de gele pijlen. Dus die ga vanaf nu weer volgen.

In Cee zie ik een publieke telefooncel. Ik bel Corrie even. Alles is o.k.. Ze is er klaar voor om morgen naar Santiago te vliegen.

De route gaat op dezelfde wijze als gisteren. Hoofdweg met regelmatig links en rechts van de hoofdweg en terug.

Ik loop door Concubion en drink hier nog een café con leche.

De laatste 5 km. loop ik langs het strand. In de verte zie ik Fisterra liggen. Het is nu echt heet geworden.

Een mooi strand aan een binnenhaven en op de achtergrond de bergen.

Om ca. 14.00 uur ben ik bij de refugio.

Hij is nog gesloten. De deur is open, omdat de refugio schoongemaakt wordt. Ik word al vast ingeschreven. Ik ontvang hier ook een Compostela. De refugio gaat weer open om 17.00 uur.

Ik loop door naar Faro Fisterra, zo'n 3 km. van Fisterra.

Het gaat, buiten de stad, langzaam omhoog. Ik merk het niet eens. Dat wil zeggen, dat ik nog een goede conditie heb.

Het is niet druk op de weg. Enkelen gaan ook naar Faro, anderen komen terug.

Als ik het eindpunt bereik, passeer ik eerst een grote parkeerplaats, een vuurtoren en een restaurant, dat gesloten is.

nog 0,000 km.

Na het restaurant kom ik bij de eindpaal, met daarop aangegeven, dat het nog 0,00 km. is.

Als ik hier arriveer, word ik door enkele mensen gefeliciteerd. Het zijn Duitse mensen. De man wil wel een foto van mij maken bij deze paal.

Het Faro Fisterra-monument is een kruisbeeld. Aan de zeezijde staat de beeltenis van St. Jacobus.

Dit is nu echt het einde van mijn tocht. Alle km's zijn afgelegd, die afgelegd moesten worden.

Ik maak wat foto's en kijk wat rond. Na een half uur ga ik terug.

Tegen 17.00 uur arriveer ik weer bij de refugio. Hij gaat net open.

Als ik aankom staat iemand te zwaaien, dat hier de refugio is. Het is Johan uit Turnhout. Hij vertelt mij, dat hij de Camino Primitivo heeft gelopen. Die is zo'n 300 km, maar elke dag de zwaarte van de Cebrero. Hij loopt al zo'n 10 jaar verschillende Camino's, elke 2 jaar een andere.

Ik spreek met hem af, dat we vanavond samen naar Faro Fisterra zullen gaan om naar de zonsondergang te kijken en voor de kledingverbranding. Er gaan meer mensen uit de refugio naar Faro.

Tot op heden heb ik niets meer gezien van Michel. Het zal wel goed gaan.

Ik eet vanavond een sandwich in een bar. Om 20.30 uur gaan we op pad. Het is wel koud vanavond.

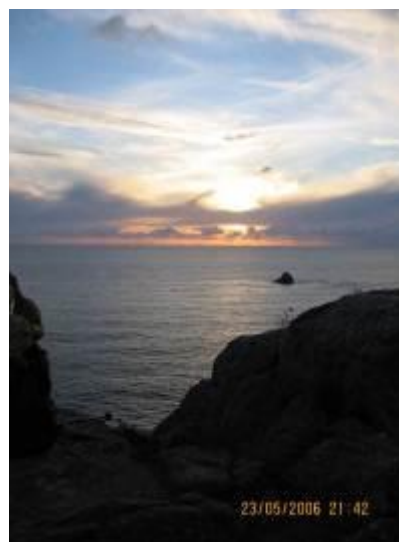
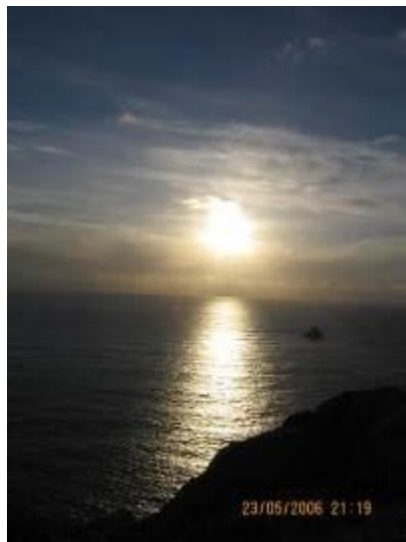
Johan en ik gaan samen. De anderen zitten nog te eten.

Als wij aankomen bij Faro Fisterra zitten al een aantal mensen op de rotsen te wachten op de zonsondergang.

Er komt een Duitser bij ons zitten met een fles wijn. Hij biedt ons ook wijn aan. Dat slaan wij niet af.

Johan heeft een cd-speler bij zich en laat mij een cd horen van een Belgische meisjesgroep, die in het Galisisch zingt. De meisjes hebben Galisische ouders. Hij belooft mij een copy toe te sturen.

Als de zonsondergang begint maak ik mooie foto's. De anderen uit de refugio komen ook.

Als de zon onder is gegaan wordt er vuur gemaakt. Iedereen gooit er een kledingstuk in. Het brandt goed en het stinkt ook. De Belg gooit er een ongewassen onderbroek in. Ik gooi een oud Sotonshirt in het vuur.

Als het vuur gedoofd is, gaan Johan en ik terug naar de refugio. Johan houdt onderweg iedere Spanjaard aan om naar zijn cd te laten luisteren. De meesten kunnen zijn enthousiasme wel waarderen. Hij vindt dat geweldig. We drinken nog een glaasje cana onderweg in een bar vlak bij refugio. Om 0.00 uur ga ik naar de refugio. Hij blijft nog zitten aan de bar. Hij wil morgen wel vroeg weg, want hij gaat morgen door naar Marcias lopen. Ik ga meteen naar bed, want zo laat ben ik in tijden niet naar bed gegaan.

=====

Dag 31: 27 mei Fisterra – Santiago. Met de bus

Om 7.30 uur word ik wakker en zie, dat Johan al vertrokken is.

Vandaag geen haast of snel vertrekken, want mijn bus vertrekt pas om 11.00 uur naar Santiago.

Ik doe nu alles op mijn gemak. En dat is ook nog wennen.

Aan de overkant van de refugio eet ik in een bar een ontbijtje met koffie. Tot 11.00 uur slenter ik wat door de stad en over de boulevard.

Exact 11.00 uur vertrekt de bus naar Santiago. Het is een rit van ca. 21/2 uur. De bus rijdt gedeeltelijk via de hoofdweg, die ik gisteren ook gelopen heb. Ik zie regelmatig pelgrims langs de weg. Ik zie zelfs een bekende lopen, die ik gisteren nog in de refugio in Oliveiroa heb gezien.

Het is heel leuk dit nu van de andere kant te bekijken.

Het is warm weer vandaag. Dat merk ik ook in de bus. Het is benauwd.

Ik zal vandaag Michel een e-mail sturen en een afspraak maken voor morgen. Misschien lukt het om elkaar voor vertrek naar huis nog te treffen. Ik zou het leuk vinden.

Om 13.30 uur arriveer ik in Santiago. Het busstation ligt ca. 1/2 uur lopen van de cathedraal.

Ik ga naar het kerkplein en ga lekker in de zon zitten en mijn brood eten.

Het weer is geweldig nu. Ik zie veel pelgrims arriveren. Iedereen valt elkaar om de hals van blijdschap, dat ze het gehaald hebben.

Er zijn ook veel wachtenden, die wachten op de binnenkomst van familie, vrienden of kennissen.

De wielrenners worden door de grootste groepen ontvangen. Die hebben de meeste supporters.

Om ca.14.30 uur ga ik naar het hotel.

De hotelkamers zijn in orde. Het is wel oud, maar de kamers zien er netjes uit.

Nu wachten tot het 23.45 uur is, want dan landt het vliegtuig.

Ik stuur de e-mail naar Michel en spreek af, dat ik morgen om 18.00 uur op het kerkplein zal zijn.

Om 20.00 uur stap ik op de bus naar het vliegveld en wacht de aankomst van het vliegtuig af.

Wachten duurt lang.....

We zijn nog 3 dagen in Santiago gebleven en hebben genoten van het mooie weer en van Santiago.

Ik heb tijdens deze dagen meerdere collega-pelgrims ontmoet, die ook in Santiago arriveerden en ik eerder tijdens de tocht ontmoet had. Dat waren bijzondere ontmoetingen.

Lapjes met tekst van pelgrims in het pelgrimsmuseum.

Nawoord.

De tocht is voor mij een mooie ervaring geweest. Iets waar ik nog vaak aan terug zal denken.

Als het goed blijft gaan, zal dit zeker niet mijn laatste tocht zijn.

Veel alleen gewandeld, maar nooit eenzaam.

Je ontmoet mensen uit alle werelddelen.

Iedereen loopt zijn eigen weg.

Het is moeilijk uit te leggen welk gevoel overheerst.

Grote verbondenheid bij de pelgrims onderling.

Het was voor mij geen overwegend religieuze, geen overwegend sportieve en geen overwegend culturele tocht. Ik denk van alles een beetje.

=====

Het is nu de bedoeling, dat ik deze schelp doorgeef aan iemand, die ook naar Santiago gaat lopen.

Dit gedicht stond in een folder, welke ik onderweg van iemand kreeg. De tekst was in het Spaans. Michel heeft de tekst vertaald naar het Frans en ik heb hem weer vertaald naar het Nederlands.

Het gedicht luidt als volgt:

*Het stof, de beplanting, de zon en de regen.
Dat is helemaal de weg naar Santiago.
Van duizenden pelgrims,
In meer dan duizend jaren.*

*Pelgrim. Wie roept U?
Welk groot geheim draagt U mee?
Het is geen weg met sterren,
Noch van grote cathedrales.*

*Het is niet het dappere Navarra.
Noch de wijn uit Rioja.
Noch de zeevruchten uit Galicië.
Noch het platteland van de Castilië.*

*Pelgrim. Wie roept U?
Welk groot geheim draagt U mee?
Het zijn niet de metgezellen onderweg.
Niet de gewoontes van de metgezellen.*

*Niet de geschiedenis, niet de cultuur.
Niet de kip van de Calzada.
Niet het paleis van Gaudi.
Niet het kasteel van Ponferrada.*

*Alles wat je ziet in de kou,
Dat geeft warmte van het zien.
Maar de stem, die mij roept,
Is veel intenser dan ik ben.*

*De sterkte die mij kracht geeft.
De sterkte die in mij is gekomen.
Zij verkaart niet alles en ik kan het niet verklaren.
Alleen God weet het.*

=====

Afgelegde route en afstanden Camino:

				Cum.
Dag 1 :	24 april	St.Jean Pied de Port – Orisson	9 km.	09 km
Dag 2 :	25 april	Orisson – Ronchevaux	18 km.	27 km
Dag 3 :	26 april	Ronchevaux – Larrasoaina	26 km.	53 km
Dag 4 :	27 april	Larrasoaina – Cizor Menor	21 km.	74 km
Dag 5:	28 april	Cizor Menor – Puente la Reine	20 km.	94 km
Dag 6:	29 april	Puente la Reine – Villamayor de M.	30 km.	124 km
Dag 7 :	30 april	Villamayor de M. – Viana	33 km.	157 km
Dag 8:	01 mei	Viana – Najera	38 km.	195 km
Dag 9:	02 mei	Najera – Granon	29 km.	224 km
Dag 10:	03 mei	Granon – San Juan de Ortega	40 km.	264 km
Dag 11:	04 mei	San Juan de O. – Burgos	26 km.	290 km
Dag 12:	05 mei	Burgos – Hontanas	30 km.	320 km
Dag 13:	06 mei	Hontanas – Fromista	36 km.	356 km
Dag 14:	07 mei	Fromista – Calzadilla de la Cueva	38 km.	394 km
Dag 15 :	08 mei	Calzadilla de la C. – Calzado del C.	28 km.	422 km
Dag 16 :	09 mei	Calzado del Coto- Mansilla de las M.	32 km.	454 km
Dag 17 :	10 mei	Mansilla de las Mulas – Leon	20 km.	474 km
Dag 18 :	11 mei	Leon – Hospital de Orbigo	30 km.	504 km
Dag 19:	12 mei	Hospital de Orbigo – Rabanal del C.	38 km.	542 km
Dag 20:	13 mei	Rabanal del Camino – Ponferrada	34 km.	578 km
Dag 21:	14 mei	Ponferrada – Trabadelo	34 km.	610 km
Dag 22:	15 mei	Trabadelo – Alto de Poyo	27 km.	637 km
Dag 23:	16 mei	Alto de Poyo – Saria	44 km.	681 km
Dag 24:	17 mei	Saria - Ventos de Naron	34 km.	715 km
Dag 25:	18 mei	Ventas de Naron – Melide	28 km.	743 km
Dag 26:	19 mei	Melide – Arca do Pino	32 km.	775 km
Dag 27:	20 mei	Arco do Pino – Santiago	20 km.	795 km
Dag 28:	21 mei	Santiago - Neigrera	22 km.	817 km
Dag 29:	22 mei	Neigrera - Oliveiroa	35 km.	852 km
Dag 30:	23 mei	Oliveiroa – Fisterra	35 km	887 km

=====

